

Utasítások és hirdetések
SZUBOTICA
KIAJ JOVIN TRG 8
Telefonok
Családhitel 0-58
Utasítások 6-10, 8-58

Előfizetés és hirdetés
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
kiszármazott napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JANUÁR 11.

PÉNTEK

11. SZÁM

Lázasan folyik a miniszteriumokban Szakértők bevonásával új törvényeket készítenek elő

A kormány proklamációban fogja közzétenni munkaprogramját

Az első napok találgatásokat termő informálatlansága után, amelyet csak fokozott a pravoszláv karácsony eseménytelensége, most már tiszta képet lehet alkotni az ország ügyeinek in-

Alekszandar király Őfelsége

tézésében beállott korszakalkotó változás jelentőségéről.

Mindenekelőtt megállapítható, hogy a királyi proklamációban megnyilvánult fejedelmi bölcsesség és elhatározottság úgy az SHS. királyság népeire, mint a külföldi államok hivatalos köreire a lehető legjobb benyomást tette. A külföldi közvélemény a világsajtó legelőkelőbb organumainak kommentárjaiban jut kifejezésre. A francia, angol, olasz, német és osztrák lapok szinte egyértelműen az állami konszolidáció epochális fordulópontjával fogják fel Alekszandar Király Őfelségének azt a döntő lépését, amellyel a meddő

harcokban összeakaszkodott politikai pártokat lekapcsolta a szanálás nagy művéből és Önmagához ragadta az iniciatívát a népet győtrő bajok orvoslására. A külföld mértékadó tényezői az ország belső erőinek reneszánszát várják az Őfelsége által inaugurált új iránytól és ennek a legbiztosabb jele a dinár, továbbá az állampapírok külföldi árfolyamának változatlan szilárdsága s a hadikártalanítási kötvények kurzusának emelkedése.

Magának az országnak népei a legnagyobb reménységgel tekintenek a szerb karácsony éjszakáján megalapozott új kormányzati éra elé. Az alkotmány és a parlamentarizmus az állami életnek csak keretei, amelyek tartalmát az alkotó munka adja meg. Tíz év súlyos belpolitikai küzdelmei azt mutatják, hogy ezeknek a kereteknek kitöltésére irányuló kísérletek sorra kudarcot vallottak és a pártok emészthetetlen háborúsága közepett állami és gazdasági létérdekek sodródtak veszedelembé. A nép lelkében régóta gyökeret vert meggyőződés táru fel a királyi proklamációnak abban a klasszikus okfejtésében, amely új utakat és új módszereket szükségesnek domborítja ki. Az alkotmány és a parlament csak az állam fejlődésének és a nép jólétének lehetnek eszközei és ha ennek a rendeltetésüknek nem felelnek meg, akkor — mint a királyi proklamáció mondja — bekövetkezik az a pillanat, amikor *Nemzet és Király között nincs és nem lehet több közvetítő* és a kormányzás nem haladhat tovább azon az uton, amelyen eddig haladt. Zsivkovics Petár kormányának eddigi intézkedései minden tekintetben megerősítik azt a bizakodást, amely a nép lepszélesebb rétegeiben a királyi proklamáció nyomán fakadt. A hivatalos lapban közzétett törvények, a főispánokhoz küldött belügyminiszteri instrukciók a közigazgatási személyzetre vonatkozólag, valamint a beogradi lapok értesülései a kormány intencióiról azt a jogos várakozást keltik, hogy az újjászületés olyan folyamata indul meg, amely el fog vezetni a politikusok által holtpontra jutott problémák megoldásához.

Gyökeres közigazgatási reformok küszöbén

Beogradból jelentik: A pravoszláv karácsony elmúltával a kormány hozzáfogott a maga elé tűzött feladatok elvégzéséhez.

Az összes miniszteriumokban szorgos munka folyik, elsősorban azért, hogy az új államberendezkedésnek megfelelő törvényeket kidolgozzák.

Ez a törvényelőkészítő munka szakértők bevonásával folyik és tekintettel arra, hogy a törvényeknek most nem kell átmenniök a parlamentáris rendszer különböző fázisain,

igen termékeny törvényhozási periódus előtt állunk.

A kormány körében már megbeszélés tárgyai azok a nagyjelentőségű közigazgatási reformok, amelyekkel

az ország közigazgatásának egész más képet akar adni.

Új közigazgatási egységeket fognak teremteni s ezek számára fel kell állítani a szükséges kereteket.

Nagyrészt a közigazgatás küszöbön álló reformja az oka annak, hogy eddig még nem eszközölték változásokat a közigazgatási apparátusban,

minthogy ezeket a változásokat az új közigazgatási beosztás elrendelésével egyidejűleg akarják végrehajtani.

A kormány működéséről Zsivkovics Petár tá-

bornok és a kormány tagjai egyelőre még nem adnak a sajtó számára közléseket.

A kormány előreláthatólag proklamációban fogja nyilvánosságra hozni munkaprogramját

és a miniszterek azért tartózkodnak a nyilatko-

Zsivkovics Petár miniszterelnök

zatoktól, mert nem akarnak prejudikálni ennek a proklamációnak. Maga Zsivkovics Petár miniszterelnök az egész csütörtöki napot részben a miniszterelnökségen, részben a belügyminiszteriumban töltötte. Dél előtt Uzunovics Nikola tárcané-külli és dr. Srshtics Milán igazságügyminiszter este Makszimovics Bózsó közoktatásiügyi miniszterrel konferált hosszasan.

Kihallgatások Őfelségénél

Zsivkovics Petár miniszterelnök csütörtök délelőtt audiencián jelent meg Őfelségénél. Délután Vukszevič Veljót, a radikális klub volt elnökét, majd dr. Szpaho Mehmed volt kereskedelmi minisztert fogadta Őfelsége audiencián. Cvetkovics Dragisa volt vallásügyi miniszter csütörtökön délután 6 órakor jelent meg kihallgatáson Őfelségénél.

Szerdán este Őfelsége Alekszandar király meglátogatta lakásán Marinkovics Vóia külügyminisztert, aki betegen fekszik. Csütörtök délután Őfelsége a király a betegen fekvő Dabics tábornokot látogatta meg a Vracsar-szanatóriumában.

A horvát föderalisták Drinkovics szociálpolitikai miniszter mellett

Kovacsics volt miniszter, a horvát föderalisták egyik vezére, csütörtökön meglátogatta Drinkovics Máté szociálpolitikai minisztert és közölte vele, hogy számíthat a föderalisták támogatására. Ez a látogatás hír szerint összefügg a zagrebi községi politikával.

Külföldi sajtóvélemények

Mint Londonból jelentik, a *Daily Telegraph* csütörtöki száma vezércikkben foglalkozik a jugoszláv politikai helyzettel és azt írja, hogy Jugoszláviában

Alekszandar király Őfelsége határtalanul népszerű.

A király úgy a háború alatt, mint a háború után kiváló hadvezérnek és nagykonceptiójú hazafinak bizonyult, aki

a jelenlegi helyzetben is megtalálta az ország békéjéhez és az állami konszolidációhoz vezető utat.

A *Times* is vezércikkben foglalkozik Jugoszláviával és megállapítja, hogy az ország belpolitikai helyzete egyenesen provokálta ezt a lépést, amely egyedüli mód a kibontakozásra.

A román sajtó részletesen foglalkozik a jugoszláv helyzettel. Az *Independence* vezető helyen közöl cikket Jugoszláviáról és azt írja, hogy Romániában mindenkit örömmel és meglepéssel tölt el az a tudat, hogy Jugoszláviában most az alkotó munka és a konszolidáció eredményes korszaka fog bekövetkezni.

Szigoru rendtartást vezet be a postaiügyi miniszter

Szavkovics Szeván, a postaiügyi miniszter helyettese csütörtökön a következő rendeletet adta ki:

— Az összes tisztviselők a hivatalba érkezés percétől kezdve mindaddig, míg el nem hagyják a hivatalos órák letelte után hivatalukat, tartoznak gyorsan és pontosan elvégezni munkájukat és ez idő alatt nem szabad magánügyeket fogadni, sem újságokat olvasni, ugyancsak nem hagyhatják el hivatalukat a hivatalos órák alatt. Ugyancsak nem szabad akták elintézését egyik napról a másikra halasztani. Magánlevelet a postavezérgazgatóságon csak a vezérgazgató helyettese fogadhat.

— Január 20-iktól kezdve az előljárók kötelesek benyújtani a vezérgazgatóságok után azoknak a hivatalnokoknak a névsorát, akik teleteltek. A névsor összedíltésánál csak a szolgálat és az állam érdekeit vehetik figyelembe, pártszempontot és egyéb szempontokat nem.

— Az előljáró köteles minden nap jelentést tenni az elvégzett munkáról és arról is, hogy a tisztviselők pontosan érkeznek-e be hivatalukba, vagy sem. Ellenkező esetben az előljárót terheli a felelősség.

A rendeletet megküldték az összes postahivataloknak.

Tizenhétmillió lejes vasuti lopás ügyében folytat nyomozást a szubotocai vasuti rendőrség

Egy bukaresti utas jelentést tett, hogy a szimplon-expresszen ellopták ékszereit

Szurdán este a Szimplon-expresszel Szubotocára érkezett dr. Krusevszki Nikola bukaresti lakos, aki a vonat megérkezése után azonnal jelentést tett a vasuti rendőrségen, hogy

a vonaton tizenhétmillió lei értékű ékszert lop-
tak el tőle.

Dr. Krusevszki elmondotta, hogy egy fekete cigaretásdobozban drága ékszereket hozott magával. A dobozban a következő ékszerek voltak: négy aranygyűrű briliáns és smaragd kövekkel, egy platina kereszt nagy briliánskövel, több kisebb briliáns kő, két karkötő briliáns kövel, egy aranykarkötő két nagy smaragd kövel, egy kigyófejű aranykarkötő smaragd, rubin és briliáns kövekkel, egy mellű.

Krusevszki szerint

az ékszereket az utazás alatt lopták el tőle és ezalatt az idő alatt mindössze egyszer hagyta el néhány pillanatra a fülkét.

A szubotocai vasuti rendőrség azonnal megindította a nyomozást, ez azonban semmi eredménnyel nem járt, mire a rendőrség táviratban értesítette a zagrebi rendőrséget a lopásról. Zagrebba reggel érkezett meg az Express vonat és a rendőrség azonnal körülvette a vonatot.

senkit sem engedett a vonatból leszállni, minden csoportot megvizsgáltak, de az elloptott ékszereknek nem akadály nyomára.

A szubotocai vasuti rendőrség és a zagrebi rendőrség a nagyarányú lopási ügyben tovább folytatja a nyomozást.

Dermesztő a hideg Felső-Olaszországban is

A bóra Trieszt és Fiume uccáin felborította a villamos kocsikat — Tik-
kaszto hőség Ausztráliában

Milánóból jelentik: Néhány nap óta egész Felső-Olaszországban télésre fordult az idő.

Mindenütt rendkívül erős fagy lépett fel s a hőmérő átlag tíz fokos hideget mutat. A vidéki városokból és falvakból érkező jelentések szerint

a nagy hidegben többen megfagytak.

Umbriában a hőmérő olyan mélyre süllyedt, amelyre évtizedek óta nem volt eset. Triesztben és környékén bóra dühöng, amely úgy a szárazföldi, mint a tengeri közlekedést teljesen megbénította. Trieszt és Fiume uccáin még a villamasközlekedést is be kellett szüntetni, mert

a bóra több villamaskocsit felborított.

A Dolomitokban szibériai hideg uralkodik. A hőmérő helyenként 25 fok mínuszra süllyedt. Az alpesi tavak és vízesések befagytak.

Berlini jelentés szerint

egész Németországban és Berlinben is kegyetlen hideg uralkodik.

Az elmúlt éjjel Berlinben minusz tizenhat fok volt a hideg és esütörtök délelőtt sem emelkedett a hőmérő mínusz tizenkét fok fölé. A nyugati tartományokban azonban már enyhül a hideg, így a Rajna-vidéken minusz hat fok volt a maximum. Érdekes, hogy a magasabb hegyeken fekvő meteorológiai állomások lényegesen melegebb időt jelentenek.

Athéni jelentés szerint

egész Görögországban rendkívül kemény fagy van.

Mint Santanderből jelentik, a környéken továbbra is havazik. Több falut a hó egészen betemetett. A fatvak lakóit kengérség fenyegeti.

Londomból jelentik: Ausztráliában napok óta hőhullám teszi elviselhetetlenné az életet.

A rettenetes forróság négykor kezdődött és már nagy katasztrófákat is okozott.

Adelaide közelében a hőségtől kigyulladt egy legelő és 750 juh odaveszett. Egy más helyen ugyancsak a nagy melegtől kigyulladt egy gabonarakár, amely szintén porrá égett.

Sidneyi jelentés szerint az óriási hőségtől a város közelében meggyulladt néhány cserjés. A tűz sok házat és több ezer szárnyast elpusztított.

Liverpoolban (Új-Dél-Wales) lángba lobbant a volt német fogolytábor. Két katona családját, akik a táborban laktak, lovaskatonák mentették meg. A katonák lövése a lángok közé vágattak és két asszonyt és négy gyermeket majdnem sértetlenül kimentettek a tűzből.

Washingtoni jelentés szerint a kongresszus egészségügyi bizottságának elnöke közölte a lapokkal, hogy a január 5-ével végződő héten a spanyoljárvány az Egyesült-Államok déli államaiban tovább terjedt.

A megbetegedések száma ezen a héten 166.000 volt.

A spanyoljárvány ezzel az Egyesült-Államokban elérte tetőpontját és most már csökkenésben van.

Az utolsó három nap alatt ötvenegyszerrel csökkent a megbetegedések száma, bár a halálozások száma ijeszten szaporodik.

Az utolsó három nap alatt az Egyesült-Államok területén több mint kétezer ember halt meg spanyolnáthában.

Az amerikai kormány orvoskongresszust hívott össze, hogy tanácskozzanak a betegség terjedésének megakadályozása érdekében teendő intézkedésekről.

zal, hogy a bíró akarja kihallgatni, ő bement a község-házára, ahol betuszkolták a rendőrségbe, ahol Brzak Gyóko, Szremac Zsarkó rendőrorvezetők és Brzak Lázár községi irnok is jelen volt. A szobát belülről lezárták és az ajtó elé oda állították őrszemnek Blatinszki Misó rendőrt, ilyen előkészületek után Valencsiket bikacsokkal és gummibottokkal verni kezdték, aki a bántalmazások következtében eszméletét veszítette, majd amikor magához tért, újból verni kezdték, mire ő feltápáskodva, felemelte a kályha mellett lévő aprófavágásra bekészített baltát, mert attól tartott, hogy megölik és azzal akart védekezni. Azonban ekkor Brzak Gyóko egy puskatussal fejbe vágta, úgy hogy eszméletlenül esett össze és csak másnap reggel bocsájtották szabadon. Hazamenet azonnal ágyba fektették és a parabutyi községi orvos, aki az elszüvedett külső és belső sérüléseiről látletet vett fel, több héten át kezelte és így is egész télen át munkaképtelen volt.

A vádlott rendőrök és a községi irnok tagadták, hogy Valencsiket bántalmazták volna. A bíróság tizenöt tanú kihallgatása után Valencsik János az igazság vétsége alól bizonyítékok hiányában, továbbá szándékos emberölés kísérletnek büntette alól is felmentette, miután a tanúk vallomásából megállapítást nyert, hogy a vádlott jogos önvédelemből vette kezébe a rendőrszobában a baltát.

Ellenben a törvényszék hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntette miatt Dudás József és Filipovics Dusán rendőröket egy-egy havi fogházra, Brzak Gyóko rendőrorvezetőt nyolc havi börtönrre, Szremac Zsarkó rendőrorvezetőt hat havi, Brzak Lázár irnokot négy havi fogházra és Blatinszki Misó rendőrt, mint bünségédek két havi fogházra és 200—200 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen dr. Vlakovic Mirkó, dr. Iganyec Vinkó, dr. Masirevics Mihály védőügyvédek a bünség megállapítása miatt és dr. Perkovic József ügyész súlyosbításért felébezett.

Veronállal megmérgezte magát egy osztrák grófnő

Titokzatos öngyilkossági kísérlet egy berlini panzióban

Berlinből jelentik: Az egyik előkelő berlini panzióban veronállal megmérgezte magát Hinckel-Dennersmark Alfonz gróf, osztrák nagybirtokos huszonnyolc éves Erika nevé leánya. Az öngyilkosjelölt grófnő súlyos állapotban szállították szanatóriumba, ahol nyomban orvosi kezelés alá vették, de állapota oly súlyos, hogy kevés remény van életbenmaradásához.

A grófnő eddig kétszer volt férjhez és mind a kétszer elvált. A panzióban első férje neve alatt jelentette be magát és viselkedésével nem keltett semmi gyanút, amiből végzetes tetteére lehetett volna következtetni. Tettének oka ismeretlen.

Berlinben dühöng a spanyoljárvány

Mulasztásokkal vádolják a hatóságokat Százhatvanhatezer spanyolnáthás beteg egy héten Amerikában

Berlinből jelentik: A berlini spanyoljárvány állandó terjedése egyre jobban nyugtalanítja a berlini lakosságot. A lakosság körében nagy felháborodást keltett az a körülmény, hogy a hatóságok részéről eddig még semmiféle intézkedés nem történt a spanyolbetegek elkülönítésére és a fertőzés terjedésének megakadályozására. A spanyolbetegek pontos számát a körülmények és betegségyilópnézetárak statisztikai adataiból nem lehet megállapítani, minthogy

a kórházak most már annyira zsúfolva vannak, hogy a betegek nagyrészt nem tudják elhelyezni.

A berlini nagy áruházak személyzetének mintegy tíz százaléka spanyolnáthában fekszik, ami az üzleti forgalmat természetesen rendkívül kedvezőtlenül befolyásolja.

A városházán a spanyolbetegek száma szintén tizenkét százalékra tehető. A spanyol betegséget a legjobban

azok a foglalkozási ágak sínylik meg, amelyek az uccához vannak kötve.

Igy például a berlini rendőrség alkalmazottjai ökrében a spanyoljárvány rekordszerűen terjed s a rendőröknek tizenöt százaléka betegben fekszik. A villamosvasutak és autószerelőalkalmazottainak szintén körülbelül tizenöt százaléka fekszik betegben. A birodalmi vasutagazgatóság közlése szerint hasonló a helyzet a vasuti alkalmazottaknál is. A kórházakban nincsen szabad ágy

csupán a rendkívül súlyos betegeket veszik fel.

A kórházak ápolószemélyzete szintén sínyli a spanyoljárványt. Az orvosok, ápolók és ápolónők között mintegy 13—14 százalékra tehető a spanyoljárványban megbetegedett személyek száma

Amikor a feljelentőt itélik el

A pivnicai gazga nehéz órái

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Skrábaló tanácsa csütörtökön érdekes és jellemző bünyget tárgyalta.

A vádlottak padján állt Valencsik János jómodu pivnicai gazda, akit mint elsőrendű vádlottat az ügyészség igazgatás és két rendbeli hatóság eleni erőszak és szándékos emberölés kísérletének büntetével vádolt. Az elsőrendű vádlottal együtt ültek a vádlottak padján feljelentői is: Dudás József és Filipovics Dusán pivnicai rendőrök, akiket hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntetével vádolt, továbbá Brzak Gyoko, Szremac Zsarkó rendőrorvezető és Brzak Lázár községi irnok, akiket ugyancsak hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntetével vádolt az ügyészség, s végül Blatinszki Mita községi rendőrt, akit a súlyos testi sértésben mint bünségédi bünrészt vádolnak.

A vádirat szerint 1926 október 30-án éjszaka Valencsik egy korcsmai mutatás után ittas állapotban hazamenet kezébe vette több pivnicai gazda, továbbá Brzak Lázár községi irnok ablakán és szidta a szerbeket. Másnap megjelentek a lakásán Filipovics Dusán és Dudás József rendőrök, hogy éjjeli csendháborítás és igazgatás miatt bekisérjék a község-házára kihallgatás végett. Valencsik, aki már kijózanodott, de mégsem akart a rendőrökkel elmenni, sőt vasvillát fogott rájuk. Szándékos emberölés kísérletének büntetével pedig azon az alapon vádolják, mert 1926 november 3-án a község-házán történt kihallgatása alkal-

mával megtámadta egy baltával Brzak Gyóko rendőrorvezetőt.

Dudás József és Filipovics Dusán rendőrök — a vádirat szerint — amikor megjelentek Valencsik lakásán, hogy bekisérjék a község-házára puskatussal annyira összeverték Valencsikot, hogy orrán-száján folyt a vér és csak akkor hagyták abba az ütlegetést, amikor a gazda eszméletlenül esett össze. Brzak Gyóko, Szremac Zsarkó rendőrorvezetők, továbbá Brzak községi irnok 1926 november 3-án bekisértették újabb kihallgatásra Valencsikot, ez alkalommal a rendőrszobába elé állították Blatinszki Misó rendőrt, mint őrt s addig odabent puskatussal, gummibottokkal és bikacsokkal addig verték a szerencsétlen gazdát, amíg az eszméletlenül összeesett és azután vérbefagyva másnap ott hagyták bezárva a község-házán. Valencsik az elszüvedett sérülései következtében a parabutyi orvos látetele szerint két hónapra tul beteg volt.

A csütörtöki tárgyaláson Valencsik, az elsőrendű vádlott tagadta, hogy a kérdéses éjszaka a szerbeket szidta volna. Előadta, hogy a taláta ki ellene az ellenséges viszonyban van és az taláta ki ellene az igazgatás vádját. Másnap két rendőr jött érte és he akarta kísérni a község-házára, de ő attól tartott, hogy a község-házán verni fogják, kijelentette a rendőröknek, hogy csak az esetben megy be, ha a kihallgatásnál a községi bíró is jelen lesz. Ez után a kijelentés után Dudás és Filipovics rendőrök nekiestek és puskatussal addig verték, míg eszméletét el nem veszítette. November 3-án délután újból érte jöttek a rendőrök az-

Nagy koalíciós kormányalakul Németországban

Müller kancellár új kormánya az egész német nemzetet akarja reprezentálni a meginduló jóvátételi szakértői tárgyalásokon

Berlinből jelentik: Január 15-ike táján tér vissza Berlinbe Müller-Franken birodalmi kancellár, aki jelenleg betegsége miatt vidéken tartózkodik. A kancellár hazatérése után nyomban tárgyalásokat kezd az összes pártokkal.

Müller kancellár célja, hogy megalakítsa a nagy koalíció kormányát.

Valószínűnek tartják, hogy a kancellár távozása most már nem fog akadályokba ütközni, mert vala-

miennyi párt tudatában van annak, hogy szükség van egy stabil német kormányra, amely kellőképpen reprezentálhatja az egész német nemzetet a jóvátételi szakértői tárgyalásokon.

A centrum párt vezetője különösen helyesli a koalíciós kormány megalakításának a tervét és valószínűnek tartja, hogy az új koalíciós kormány még ebben a hónapban megalakul.

A nyár elején megtartják az angol választásokat

Május végén oszlatják fel az angol parlamentet

Londonból jelentik: Az angol választásokat valószínűleg jóval előbb fogják megtartani, mint ahogy eredetileg szó volt róla. A Daily Mail politikai tudóstója hiteles forrásból azt a hírt közli, hogy a kormány hamarosan kikiáltja az új választásokat.

A lap szerint Baldwin miniszterelnöknek az a terve, hogy

május végén vagy legkésőbb június első hetében feloszlatja a parlamentet és kikiáltja az új választásokat.

A választások közeli terminusára való tekintettel a parlamenti pártok már teljes felkészültséggel kezdik meg a választási agitációt, amely ezúttal szokatlanul élénknek ígérkezik annál is inkább, mert a választásoknak nagy jelentősége lesz.

Elsimult a bolgár kormányválság

Vlkov hadügyminiszter egyelőre megtartja tárcáját

Szófiából jelentik: Vlkov hadügyminiszter lemondását még mindig nem hozták nyilvánosságra és ezért természetesen nem történhetett meg a hadügyminiszter nyugdíjazása és római követévé való kinevezése sem, amit Borisz király Giovanna hercegnővel leendő eljegyzésével hoznak összefüggésbe. Vlkov hadügyminiszter lemondásáról elterjedt hírek a szenáció erejével hatottak Bulgáriában és még nagyobb feltűnést keltett Vlkov hadügyminiszternek az Utro-ban megjelent nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy nem tudja mikor fogja átadni a helyét, de egyelőre még igen nagy szükség van rá a hadügyminisztériumban.

Ljaposev miniszterelnök pravoszláv karácsonyi nyilatkozatában, amit a hivatalos Szlobodna Reesnek adott, úgy emlékezik meg Vlkovról, mint katonáról, aki igen korrektil viselkedett és bizonyos okokból egy ideig még a hadügyminisztérium élén fog maradni és

távozása csak később következik be.

Ljaposev ezután arra a kérdésre, hogy mikor várható a kormány rekonstrukciója, amelyről a legutóbbi napokban különböző hírek terjedtek el, így válaszolt: — Mint katoná akarok meghalni, de semmiesetre sem fogom feláldozni magam pletykáért.

Ljaposev a továbbiakban megcáfolta a kormányrekonstrukciónál szóló híreket és kijelentette, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy mielőbb meghozza a költségvetést és végrehajtsa a községi választásokat. A községi választásokat semmiféle agitáció nem fogja megelőzni és csak annyi időt adnak a pártoknak, hogy a jelölések technikai részét elintézhessék és tudathassák a néppel, hogy kik vannak az egyes listákon jelölve.

A községi választásokat a költségvetési törvény megszavazása után valószínűleg február végén fogják megtartani.

Az orosz-román megegyezés akadályai

Újabb tárgyalások a besszarábiai kérdés körül

Bukarest, január.

A román külpolitika legsúlyosabb kérdése már évek óta a román-orosz viszony rendezése. Románia mindezekig nem állította helyre a diplomáciai viszonyt Oroszországgal, aminek oka elsősorban a besszarábiai kérdésben rejlik. Románia nem hajlandó Besszarábiáról lemondani; arra hivatkozik, hogy ez a tartomány részben Románia integráns része volt, amely 1918-ban hatalmas többséggel mondotta ki csatlakozását Romániához. Ezt a csatlakozást elismerik a békeszerződés, de ezenkívül ratifikálta azt külön is Franciaország, Anglia és Olaszország is. Ezzel szemben a szovjet nem hajlandó lemondani Besszarábiáról. Helyeképpen a mai napig sem sikerült helyreállítani a normális viszonyt a két ország között.

A Dnyeszter két partján farkasszemet néz egymással két világnézet: mindkét oldalon állig felfegyverzett hatalmas ősrségek állják el a szabad közlekedés útját. A Dnyeszteren, a 600 kilométeres fronton senkinek sem szabad átkelnie. Hadizóna a határvidék, drótkerítés, katonai ősrség szegélyezi az egész vonalat. Ez az állapot, párosulva a szovjeteknek azzal a törekvésével, hogy kommunista agitátorokat küldjön át Romániába és időről-időre hatalmas, felfegyverzett orosz bandák rablóátadásával, nem járul hozzá az ország pacifikálásához. Ezeknek az állapotoknak megszüntetése érdekében nem egyszer indultak meg a tárgyalások, de ezek mindeddig nem vezethettek sikerre, mert Oroszország nem hajlandó elismerni Besszarábia csatlakozását, viszont Románia nem hajlandó területi kérdésekről vitatkozni. Mindössze annyit sikerült eddig elérni, hogy havonta vegyes bizottság ül össze a határmenti nagyobb helységek valamelyikében, egyszer román, egyszer orosz területen, hogy az előfordult határincidenteiket megvizsgálja.

Románia a szovjetekkel való szomszédsága miatt rendkívül éberen őrökdi, hogy a kommunista propaganda ne hódítson tért az országban. A legutolsó vá-

lasztások, amelyeknek teljes szabadsága a kommunis-táknak is megengedte, hogy jelöltek állítsanak és választási propagandájukat szabadon kifejthessék, igazolta, hogy ma Romániában nem lehet bolsevista áramlatról szó: a kommunista lista az egész országban mindössze 38.000 szavazatot kapott. De az orosz katonai veszedelem ellen is bebiztosította magát Románia: a lengyelekkel kötött differenziális szerződés teljes védelmet nyújt mind a két államnak egy esetleges orosz támadással szemben. Ezt az antibolsevista frontot nem egyszer akarta a szovjet intrikákkal megbontani: mindeddig azonban teljesen eredménytelenül. sőt azt Pilsudszky marsall romániai látogatása csak megerősítette.

Mind a két országnak nagy szüksége volna egyrészt nyugalomra, másrészt a gazdasági kapcsolatok felvételére. Odesszába Nyugateurópából Románián keresztül vezet a legrövidebb út; a Dunán Brailág és onnan a Fekete tengeren. A nyugateurópai iparnak ez volna a legelősebb utja Déloroszország felé. De a román ipar is nagyszerű piacot találna Oroszországban, viszont a szovjet is könnyen helyezhetné el produktumainak jelentékeny részét Romániában. A két szomszédos ország gazdasági élete érzékenyen nélkülözi a kölcsönös gazdasági kapcsolatokat. A világéke szempontjából is legfőbb ideje lenne, hogy a román-orosz kérdés egyszer már megoldódjék.

Most úgy látszik megérett a kérdés a megoldásra. Oroszország felajánlotta Lengyelországnak: léptessék életbe a gyakorlatban is a Kellog-paktumot, mászóval vegyék fel újra a diplomáciai kapcsolatot, amelyet a gazdasági kapcsolatok felvétele követne. Lengyelország nem hajlandó Oroszországgal semmiféle paktumra mindaddig, amíg ugyanazt a paktumot Románia is alá nem írja. Emiatt Lengyelország kérdést intézett Romániához: azok a tárgyalások, amelyeket Mironescu külügyminiszter Maniu miniszterelnökkel, majd Dacu volt külügyminiszterrel folytatott és ame-

lyek a régenstanácsnál egyóras audienéiával fejeződtek be, ezzel a lengyel közvetítéssel állanak összefüggésben.

Románia hajlandó felvenni a normális kapcsolatot Oroszországgal, ehhez azonban mindenképp az szükséges, hogy Oroszország a területi status quo-t elismerje, azaz a besszarábiai kérdést elintézzelje. Ennek előzetes leszögezése után Románia hajlandó Oroszországgal a tárgyalásokat megkezdeni és azok minden kétséget kizáróan eredményre is vezetnének. Természetes azonban, hogy megegyezés esetén is meg kellene tennie Romániának minden óvintézkedést, hogy a kommunista agitációnak ne lehessen szabad tere Romániában. Ennek ugyan utját állja az ország gazdasági struktúrája, agrárjellege, amely anaagy sem kedvez a kommunista fanoknak, de ezenkívül még két eszköz állna Romániának rendelkezésére: a szovjetdelegáció tagjai számuk a maximalása, valamint a kommunista propaganda elleni törvény, melyet Vajda-Vojvoda belügyminiszter már régóta sürget.

Romániában vegyes érzelmekek fogadják az új lépést: sokan vannak, akik annak őszinteségében kétkednek. Azt hiszik, hogy a szovjet csak tapogatózik, hogy a Maniu-kormány álláspontját megismerje, azonban most sem akarja komolyan a megegyezést. Mások azonban arra hivatkoznak, hogy a szovjetnek szüksége van arra, hogy békés szándékának közel-fogható bizonyítékát adja. Az orosz gazdasági viszonyok ugyanis annyira rosszak, hogy azokon csakis hatalmas kölcsönrel lehetne segíteni, amit ma csak Amerika tudna megadni. Viszont az Egyesült-Államok nem adnak kölcsönt, ha nincsenek meggyőződve annak biztonságáról. Amerika békét akar és ezért kell Oroszországnak keresnie a megegyezést a szomszédokkal.

Bármiképpen áll is a dolog, annyi bizonyos, hogy Románia nem áll utjában a megegyezésnek. A Maniu-kormány mindjárt hivatalba lépésekor kijelentette, hogy szomszédjaival békében és barátságban akar élni; ezt a szándékot hangsúlyozta eddig minden román kormány. Külpolitikai kérdésekben a legteljesebb összhang van meg a pártok között; a Maniu-kormány sem követ más külpolitikát, mint elődei. Ha a szovjet tényleg őszintén óhajti a békét és a barátságot, akkor Románia készen áll a megegyezésre, azonban egyetlen román kormány sem lesz, amely területi kérdéseket újra vita tárgyává engedne tenni.

Egy román-orosz megegyezés nemcsak a két országnak, de egész Európának fontos érdeke; ma, amikor az egyes országok közötti vitás kérdéseket sorban elintézték, amikor Németország minden volt ellenfelével már megegyezett, még csak az orosz kérdés maradt elintézetlen.

Dr. Kovács Jenő

Nem hívják össze Szubotica rendkívüli közgyűlését

— Minden megy a maga rendjén — mondotta Sztipics polgármester a város közgyűléséről

Nagy meglepődést keltett a Vájduságban Vildovics Antonije bácskai és Manojlovics Dusan szubotici főispán rendeletei, amelyekkel megerősítették állásaikban a hatóságok eddigi vezetőit. A hatóságoknak ezek az intézkedései még nem véglegesek, mert a kormány még nem adott ki végrehajtási utasítást az új törvényekhez, de az újságok értesülései szerint annyi bizonyos, hogy a kormány csak azokat a tisztviselőket kívánja eltávolítani a helyükről, akik eddigi munkájukkal diszkvalifikálták magukat és működésükkel ártottak az állam tekintélyének.

Az újságírók esütörtökön felkeresték hivatalban Sztipics Károly dr. polgármestert, aki a következőket mondotta:

— Minden megy a maga rendjén. Gondoskodtam arról, hogy a közigazgatásban semmi fennakadás ne álljon be és tovább is a normális mértékben haladjanak a dolgok. A városi képviselőtestületet nem fogjuk összehívni, mert az új törvényekből mindenki értesült arról, hogy a képviselőtestületek fel vannak osztva. Semmi szükség sincs arra, hogy a törvénynek ezt a rendelkezését egy rendkívüli közgyűlésen felolvassuk. Még nem tudjuk, hogy a kormány milyen intézkedéseket fog tenni a kiszélesített tanácsok kinevezésével kapcsolatban, de bizonyára úgy lesz, hogy a jelenlegi képviselőtagok közül igen sokat ki fognak nevezni a kiszélesített tanácsba és ezeket majd ekkor fogjuk írásbelileg értesíteni kinevezésükről, valamint arról is, hogy régi tagságuk a törvény értelmében megszűnt.

— A tisztviselőkérdésben, azt hiszem, minden marad úgy, ahogy van. Mi már korábban végrehajtottuk a tisztviselői létszámapasztást és a városnak nincs létszámfeletti tisztviselője. Egyes ügyosztályokban kevés a tisztviselő és oda azokból az osztályokból fogunk áthelyezni, ahol több van. A városi tanács egyébként rendes működést fejt ki. A legfontosabb feladatunk most a költségvetés elkészítése és a villanytelep-vel való kérdés rendezése.

Ratifikálják Franciaország amerikai adósságai- nak rendezéséről szóló egyezményt

Parker Gilbert jóvátételi főbiztos nagyfentosságu tárgyalá- sokat folytat Washingtonban

Párisból jelentik: A *New York Herald* párisi kiadásának washingtoni jelentése szerint Parker Gilbert jóvátételi főbiztos közölte Mellon pénzügyi és Kellogg külügyi államtitkárral, hogy

Poincaré a kellő pillanatban keresztül fogja vinni a francia parlamentben az Amerikával szemben fennálló francia adósságok rendezéséről szóló egyezmény ratifikálását, amely egyezményt annakidején Mellon és Beranger kötöttek. Parker Gilbert megegyezett Mellonnal és Kellogggal arra nézve, hogy

Amerika nem fogja követelni a folyó év augusztusában esedékes 407 millió dolláros amortizációs részletet, ha Franciaország addig ratifikálja az egyezményt,

még abban az esetben sem, ha az amerikai kongresszus részéről augusztusig nem is történe meg a ratifikálás.

Parker Gilbert washingtoni tárgyalásainak nagy jelentőségére jellemző, hogy a jóvátételi fizetések főbiztos szerdán közel egy óra hosszat beszélt telefonon Párisal.

Az egész vulkánikus terület működik Calbuco környékén

Katasztrófális anyagi kár, sok halott

Santiago de Chileből jelentik: A Calbuco vulkán tevékenysége még egyre fokozódik.

A tűzhányó három kráteréből óriási látványosakat zúdít alá,

A vulkáni kitörések döbbenetes kísérő jelenségei valószínűleg pánikhangulatot idéztek elő a lakosságban. Borzalmas földalatti dűbörgés zaja verte fel álmukból az embereket s amikor fejevesztetten a szabadba rohantak, pokoli fergeteg szakadt rájuk, olyan tomboló szélvihar, amely feldöntötte, magával hurcolta a kétségbeesetten szaladgáló, az elemek erejével szemben tehetetlen férfiakat, asszonyokat, gyermekeket. A Calbuco esusa kísérteties, vörös fényben esillogott, a kráterből a lángoszlopokon kívül hatalmas gőzszlopok törtek fel többszáz méter magasságra, amelyek hatalmas fakoronához hasonlóan felhőben terültek szét s ebből a felhőzetből

sűrű polyhekben hullott alá a hamueső, amely többszáz kilométeres körzetben elborította az egész környéket.

Olyan sűrűn hullott alá a hamueső, hogy sok helyütt tíz méter vastagságu réteget alkot.

A Calbuco vulkán egy széles kiterjedésű vulkánikus természetű területnek központja. A szeszélyes

alakulatu, kupos vulkánok tájképi szempontból rendkívül színessé, vonzóvá, változatosá teszik ezt a vidéket, amelyet a turisztikában a chilei Svájc néven ismernek. A kedvező évszakokban ezer és ezer származásra keresték fel az idegenek, a vulkános kitörések eredményeképpen leülepedett trachituff pedig látni termőtalajt szolgáltatott, úgyhogy a Németországból idevándorolt kolonisták az elmúlt évtizedekben virágzó kultúrát teremtettek itt.

1893-ban tört ki utoljára a szeszélyes Calbuco s akkor borzasztó katasztrófát idézett elő. A pusztulás anyagi javakban s emberleiben óriási volt. A kétségbeesett lakosság attól tart, hogy a mostani katasztrófa eléri, sőt meg is haladja az 1893. évinek mértékét. Nemesak a Calbuco működik teljes hévvel, hanem a geotektonikailag egységes terület különböző vidékeiről érkeznek rendkívül nyugtalanító jelentések. Így

az Osorus nevű vulkán még nem lépett működésbe, de rendkívül fenyegető magatartást áruul el s környékéről már is páni félelemben menekül a lakosság.

A lakosság legnagyobb része a lávafolyamok s a hamueső elől a hegyvidék hejsejébe menekült. A katasztrófatereitelen sűrűn bukkannak holttestekre.

Közben betért egy legény. A kabátja alól kivett egy sárga-fekete foltos macskát. Eladó. Kovács ur megnézte, megforgatta és igért érte két dinárt.

— Ezért a finom egérfogó macskáért két dinárt — méltatlankodott a siheder, aki biztosan most fogta szegény cicát az utcán. — Ót dinár egy parvald se kevesebb. Fajmaeska, a nagyszüle is nagyon szeretete.

Végül két dinárért odaadta a nagyszüle kedvencét. Így megy ez egész nap. Kint a felszerben egész macskasereg vár a kivégzésre és a konzerválásra. A tulajdonos legközelebb már konzerváló gépet hozat és házi kezelésben készül a kintülő macskakonzerv. Terve még fajneműtő telep felállítását, hogy fajbőröket kaphasson.

Ebben a pillanatban egy asszonyosság routott be az üzletbe.

— Itt kell lenni a Micurkánknak — harsogta — tegnap reggel még megitta csokoládéját és most nincs sehol, ebédre se jött haza és összekutatott már az egész várost.

— Milyen volt? — kérdezte Kovács.

— Hogy milyen? Remek. Csodamacska. Két éves, fehér, haloldalán kis csik, elől egy barna pont fekete árnyalattal a szeme felett... a lába... az oldala... aztán szelíd volt, ha azt mondtam neki, hogy gyere ide Micu, akkor jött.

Az asszonyosság körülnézett az üzletben, egyszerre csak elsápadt, szemét kimeresztette és egy hőre mutavta fagyosan így szólt:

— Ez az. Itt van. Ó az a Micus.

A Micus szépen ki volt készítve. Már prém volt. Ott voltak rajta az értékes csikok és a pöttyök is. A gazdasszonya sírva fakadt és átkokat szórt. A rendőrséggel fenyegetőzött.

Ez a szépséghibája ennek a mesterségnek. Ha valakinek Szaribecsejen elvesz a macskája, szalad a Kovács urhoz és ott keresi. Az a baj, hogy rendszeren meg is találja — mint kabátgaléri. Megrendítő jelenetek játszódnak le a boltban, amikor egyik, vagy másik hölgy a drága prémben felismeri szeretett házi círmosát, akit féltő gondnal nevelt fel.

— Be kell vezetni a származási bizonyítványt — ajánlottam.

— Ez lenne a legjobb. Mert most ha valakinek a macskája elkalandozik a háztétől, vagy tovább kimerad, ide jönnek, botrányt rendeznek, holott a macska vígan turbékol a párjával.

— És még nem csapták be? — kérdeztem.

— Nem veszek én szádba macskát — felelte önértetesen a szaribecseji szűcs. — Ismerem az összes fajokat, van egy tabellám, van árfolyam, van kategória és eszerint fizetek.

(H.)

„A sors a hibás“

A beogradi kikötő mellett a vízbe ölte magát egy ismeretlen urilány

Beogradból jelentik: Rejtélyes öngyilkosság történt csütörtökön reggel a szávai hajóállomásnak azon részén, ahonnan a gradistei és sabáci hajózárok indulnak. Korán reggel, amikor a Szávapart még teljesen néptelen volt, egy felült arc, fiatal leány közelített futólépésben a hajóállomáshoz. A jól öltözött husz év körüli nő izgatott és ideges viselkedése felűnt annak a néhány kikötőmunkásnak, aki a kora reggeli órákban a part mentén foglalatokodott. Egyikük a mintegy száz méter távolságban levő ismeretlen nő felé indult, alig tett azonban néhány lépést, megdöbbenve látta, hogy a leány sebtiben ledobja magát a kabátját és kalapját, a parthoz rohan és belevet magát a hullámokba.

A jelenetnek a többi munkás is szemtanuja volt. Néhányan nyomban csónakba ültek és teljes erővel eveztek arra felé, ahol az életunt nő eltűnt a hullámokban. A leány feje néhányszor felbukkant még a vízből, mire azonban odaértek, teljesen eltűnt a szemük elől és a legszorgosabb kutatás ellenére sem tudtak a nyomára akadni. Az öngyilkos nő megfuladt és az erősen zajló víz elsodorta.

A tragédiáról nyomban telefonon értesítették a rendőrséget, ahonnan hivatalos bizottság szállt ki a helyszíni vizsgálat mezejítése céljából. Az életunt nő kabátjában, amelyet a parton hagyott, a következő levelet találtak:

»Áca, néhány perccel ezelőtt még melletted voltam gondolatban és elbucsztam a Kalimegdántól, a Topesidertől, és a Kosutimáktól, ahol életem legszebb óráit töltöttem veled a nyáron. Szilárdan hittem benne, hogy örökre egymáséi lehetünk, anya azonban elenezte tervünket és te mást jegyeztél el. Nem hibáztalak, nem tehetés róla, a sors a hibás, amely utjába állt a boldogságunknak. Nem tudok nélküled élni Áca. Az ablakod alatt akartam megölni magamat, de az utam mégis meggondoltam. Minek okozak neked kellemetlenséget. Legjobbhan szeretném, ha sohase vetné ki holttestemet a Száva, hogy soha senki ne tudja meg mi történt velem. Utoljára és örökre Isten veled.

A levélben kívül semmiféle írást nem találtak az öngyilkos zsebében. A rejtélyes tragédia ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

MACSKA-FELDOLGOZÓ ÜZEM NYILT MEG SZTARIBECSEJEN

BUNDA LESZ A MACSKÁK BÖRÉBŐL, A HUSUKBÓL PEDIG KONZERV — LÁTOGATÁS A MACSKA-FELDOLGOZÓ ÜZEMEN

Szaribecsejéről jelentik: Az emberi leleményesség és a kenyér utáni hajszja sokszor különös ötleteket ad az embereknek. A háboru alatt és után szinte napról napra új üzletágak, új foglalkozások születtek. A sok csodabogár között is érdekes volt az a hír, hogy egy szegedi szűcsmester macska feldolgozó üzemet létesített. A szűcsmester olesó pénzen vásárolja össze a macskákat, amelyeknek a bőrét tetszetős prémné dolgozza ki, a husukat pedig konzerválva Olaszországba szállítja, ahol nagyon keresett csemege a macskahus. A szegedi mintára most egy sztaribecseji szűcsmester, Kovács Antal szintén megnyitotta macskafeldolgozó üzletét.

A hír főleg a sztaribecseji macskák körében keltett nagy és indokolt riadalmat. A macskáknak eddig is sok ellensége volt, de ez az üzem egyenesen az ő bőrükre megy. Sőt csakis a bőrükre. Munkatársunk felkereste a macskauzem tulajdonosát, aki a következőképpen nyilatkozott:

— A mai nehéz viszonyok között nem mindenkinek telik drága bundára és prémekre. Ez a körülmény indított arra, hogy az aránylag olesóbb macskabőrökből készítsék prémeket és bundákat. A macska bőre kiválóan puha, finom és alkalmas bundák, gallérok, szőrmék előállítására. Szép tetszetős dolgokat lehet előállítani, megfelelő szakértelemmel és nemsokára eljön az idő, amikor egy szép macskabőr-bunda éppen olyan elégáns lesz, mint ma egy perzsa, vagy egy szilzskin, vagy vidra.

Az üzletet a Vilsonova és Milos Velikoga uccák sarkán nyitotta meg Kovács Antal. Az aiton a következő tábla lóg:

HALLÓ! HALLÓ!
VESZEK ÉLŐ HÁZI MACSKÁT
A LEGMAGASABB ÁRON!

Az éjszakai sztaribecsejek az első napon nagyon

megbotránkoztak ezen, de mikor aztán a nyávogó, kiöregedett macskáért pénzt kaptak, egyszeribe megváltozott a véleményük. Az üzletben a falakról kidolgozott macskabőrök lógnak le. Megboldogult círmosok földi maradványai állanak bundakész állapotban. A tulajdonos lelkesedéssel magyaráz:

— Rövidesen divat lesz a macskabunda. Remek szőrmém vannak máris. Ez itt például nagyon értékes darab, valódi kaffer macskabőr, ez pedig fajmacskabőr, de vannak olesóbb minőségűek is.

A macskabőröket szépen szortírozzák. Az egyfajta bűnda készűl, szép, meleg bunda a nőknek. Mily remek lesz például öngyagsága círmosban, avagy valódi angora-bundában. Ezután szabad lesz azt mondani: *cicuskám* vagy édes macska. Polgárjogot nyer ez a hízogó frázis is: ne higgy neki, olyan mint egy macska. Tudniillik a bundája olyan.

— Mi lesz az állatvédők egyesületekkel? Nem emelik fel tiltakozó szavukat a círmosok érdekében? — kérdeztem.

— Nem kinazzuk mi az állatokat, egy halacsapás és vége.

A tulajdonos a legjobb reményekkel néz a jövő elé. A macskákat nem kérdeztem, de ők aligha látják olyan rózsásnak a jövőt.

— És az árak?

— Egy kidolgozott macskabőr minőség szerint hetven-százhusz dinár. Egy élő macska, szintén minőség szerint, kettőtől hat dinárig megy.

Amióta az üzlet megnyílt, nagy a kínálat macskákban. A felesleges macskákat mindenki ide hozza, az élelmesebbek pedig még a szomszédok macskáit is összefogdoszák. A macskák husát a sztaribecseji telepen felfűstölik és így küldik Fiuméba egy konzervgyárosnak, aki viszont Olaszországba továbbítja az árut. Fűstölt macskahus kilogrammonként hat dinár ab Szaribecsej.

Azzal vádolják Tuka szlovák képviselőt, hogy magyar szolgálatban állt Tuka vádlójának szenzációs nyilatkozata

Prágából jelentik: A letartóztatott Tuka Béla dr. szlovák képviselő kihallgatását még nem fejezte be a vizsgálóbíró. A képviselő ellen megindult hazaárulási bűnpertel kapcsolatban feljelentője Ivánka Milán dr. érdekes nyilatkozatot adott a pozsonyi *Grenzboten*-nak. — Tuka ellen egyedül én tettem meg a feljelentést, — mondja Ivánka nyilatkozatában, — nem pedig, mint a lapok írják, Déder Iván is és pedig mult év július első felében, amikor Tuka Béla az ellene intézett támadásokra egyáltalán nem reagált. A tulajdonképeni küzdelem közöttünk 1922-ben kezdődött, vagyis hét év előtt, amikor azt a gyanút tápláltam, hogy Tuka magyar szolgálatban áll. Ezt a gyanumat megerősítette az az autonómia-tervezet, amelyet Tuka szerkesztett. Tudom és

bizonyítani fogom, hogy ez a tervezet Budapesten készült, amelyet Lovický Miklós nevű politikai ügynök útján küldöttek négy példányban Budapestről Csehszlovákiába.

A tervezet tulajdonképeni szerzője Bédffy Miklós gróf magyar politikus. Lovický megerősítette előttem azt, hogy neki az volt a megbízatása, hogy a tervezetet adja át Tukának. Mikor Lovický nálam megjelent, azonnal a szlovenszkoji teljhatalmu miniszteriumba mentem vele, ahol valóságát tanak előtt megerősítette. Már ebben az időben a sajtóban megtámadtam Tukát és nyíltan kijelentettem, hogy magyar szolgálatban

áll. Tuka azonban válasza sem méltatta cikkemet. Ennek a politikai harcnak nagyon hosszú története van. Ami a bűnvádi feljelentést illeti, az nem túlságosan nagy terjedelmű és

Tukát a rendtörvénybe írtaköz kérdéssel, hadsereg elleni bűntettől és házárásra való előkészülettől vádolja.

A feljelentésben hatvan tanut neveztem meg, főként politikusokat. Állítom és bizonyítom, hogy Tuka összekötöttet tartott fenn *Jelieskával* és a magyar kormánnyal.

Bizonyítani fogom azt is, hogy Tuka Bécsben megjelent egy német ezredesnél, aki ott kényszerítet tartott fenn

és aki katonai adatokat szerzett a csehszlovák hadseregről és ezeket továbbadta. Tuka felkelést szervezett és egy volt osztrák-magyar hadseregbeli katonatiszttel pontos katonai tervet dolgozott ki. Ezt is tanukkal tudom igazolni. Továbbá tanuk vannak arra is, hogy

Tuka bele van keverve a magyar frankham'stálai afférba is.

Én nem tartom Tukát szlováknak, hanem szenvedélyes magyar meggyőződésűnek és a köztársaság ellenfelének.

Tuka vádlójának nyilatkozata politikai körökben élénk felháborítást keltett.

Poincaré nem hátrál meg a radikális szocialisták hadüzenete elől

Az interpellációs vitában több mint száz szótöbbségre számít a kormány

Párisból jelentik: A zürzavaros politikai helyzet váratlanul tisztázódott, még mielőtt a kamarában megkezdődött volna a nagy politikai vita.

A radikális párt nyíltan ellenzékbe vonult és ez erélyes lépésre kösztette Poincaré miniszterelnököt,

aki szerdán este bizalmas baráti körben kijelentette, hogy

n minden körülmények között megmarad a kormány élén, még ha csak mindössze 2-3 szavazattöbbségre lesz is a kamarában.

Poincaré most már azt a tervét is elajánlta, hogy újalakítja a kormányt.

Beavatott körökben Poincaré váratlan elhatározását az ország magasabb érdekeivel okolják meg.

Franciaország döntő jelentőségű nemzetközi tárgyalások előestéjén áll és kell, hogy Poincaré képviselje Franciaországot,

ugy Németországgal, mint az Egyesült Államokkal szemben is, kormányát pedig csak akkor fogja újraszervezni, ha a küszöbön álló nemzetközi tárgyalások bevégeződnek.

Addig nem hajlandó tekintetbe venni a kamara pártpolitikai összetételében bekövetkező változásokat. *Bonmergue* köztársasági elnök hallani sem akart

Poincaré lemondásáról és ez is hozzájárult a miniszterelnök váratlan elhatározásához.

A kamarában csütörtökön indult meg a nagy vita a kormány általános politikájáról fölött és 59 interpellációt terjesztettek elő az ellenzékéről. A támadást Poincaré ellen a radikális szocialisták kezdték, akikkel közösséget vállaltak a köztársasági szocialisták, akik bizalmatlansági indítványt is nyújtottak be.

Csütörtök délelőtt a radikális balpártiak érkezelést tartanak és az ő magatartásuk döntő befolyást gyakorolhat a vita kimenetelére. Azt hiszik, hogy a párt 53 tagja közül mindössze 5-6 fog a kormány ellen szavazni, 7-8 pedig tartózkodik a szavazástól, míg a többi a kormány mellett adja le szavazatát. A többi mérsékelt, vagy középso párt teljes szilárdsággal fogja a kormányt támogatni. Nincs kizárva, hogy az a hét radikális szocialista, aki november 15-én a kormány mellett szavazott, most ismét a kormány mellett foglal állást, sőt lehetséges, hogy követők is fognak akadni.

A kamara folyosóin úgy számítanak, hogy a kormány mellett körülbelül 310 vagy 350 képviselő fog szavazni, míg az ellenzéki szavazatok száma 250 vagy 270 lesz.

Csütörtök délelőtt minisztertanács volt, amelyen Poincaré ismertette az interpellációkra adandó választát.

Megszakadtak a tárgyalások Szubotica város és a villanytelep között

A villanytelep követeléseit nem lehet elfogadni, mert azok súlyosan érintik a szegény néposztályt

A villanyáram árleszállítása ügyében a szubotica képviselőtestület december hónapban határozatot hozott, amely szerint meghatalmazza a városi tanácsot, hogy a villanyteleppel való közvetlen tárgyalások után szorítsa le a villanyáram árát Szubotican, mert ilyen magas áramdíjak nincsenek az egész országban. A városi tanács megbízta *Petrovics* Kossza főmérnököt, hogy a tárgyalásokat a villanytelep igazgatóságával folytassa le, de ez nem sikerült a kiszabott határidőn belül. Ezért január 4-ikéig hosszabbították meg a határidőt, de a megegyezés ekkor sem jött létre. A tárgyalások eszerint teljesen megfeneklettek és semmi remény sincs arra, hogy a tárgyalásokat tovább folytassák, vagy hogy a villanyáram árleszállítása kérdésében megegyezés jöjjön létre a város és a villanytelep között.

Munkatársunk a kérdéssel kapcsolatban csütörtökön kérdést intézett *Sztincics* Károly dr. polgármester-

hez, aki kijelentette, hogy a tárgyalások a villanytelep és a város között valóban megszakadtak, mert a villanytelep nem akarta elfogadni a város követeléseit, viszont a város sem volt hajlandó magáévá tenni a villanytelep ajánlatát.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa más helyről úgy értesült, hogy a villanytelep bérlelője lényegtelen árleszállítást ajánlott fel, ami alig változtatott volna a jelenlegi helyzeten, viszont a villanytelep ragaszkodott a szerződésben foglalt valamennyi koncessziójához és ahhoz, hogy minden lámpa köteles 400 hektovatt áramot évente elfogyasztani és amennyiben nem fogyasztana el ennyi mennyiséget, a villanytelepnek jogában áll a 400 hektovatt árát a fogyasztón behajtani. A fogyasztók egy része ugyanis évente nem fogyaszt többet öngönként ötven-hatvan hektovattnál és a villanytelep követelése a legsúlyosabban a kisfogyasztókat és a tisztviselőket sújtaná. Általános az a meg-

győződés, hogy a villanytelep bérlelőjevel nem lehet békés megegyeztést kötni és a városi tanács kénytelen lesz az áram árát saját maga megállapítani.

Kérdés azonban, hogy a villanytelep respektálni fogja-e a városi tanácsnak ezt a határozatát. Erre vonatkozólag illetékes helyen közölték munkatársunkkal, hogy a városi tanács abban az esetben a szerződésben megállapított összegre, vagyis tizenöt fillérra fogja leszállítani az áram árát és ha a villanytelep ezérről az árát nem lesz hajlandó áramot szolgáltatni, a városi tanács levonja a konzekvenciákat és egy harmadik személynek ad koncessziót áram szolgáltatásra.

Értesülésünk szerint a városi tanács igen kedvező ajánlatot kapott egy komoly pénzcsoporttól, amelynek egyébként Szubotican más érdekeltségei is vannak, a villanyáram szolgáltatásának koncessziójára. Az ajánlat szerint az új bérlelő hajlandó volna teljesen ingyen kiépíteni a város belterületén az uccai villanyvilágítást, amelyhez az áramot is ingyen szolgáltatná. Ezenkívül jelentékeny árleszállításra is hajlandó a pénzcsoport és még több olyan újítást vezetne be, amelyek lehetővé tennék, hogy a legegyszerűbb házat is olcsón bekapcsolják a villanyhálózatba. Nincs kizárva, hogy a villanytelep jelenlegi bérlelőnek magatartása kényszeríteni fogja a városi tanácsot, hogy ezt az ajánlatot elfogadja.

Anyja védelmében meggyilkolta testvérét Megrendítő gyilkosság egy szlavóniai községben

Vinkovcíról jelentik: Megrendítő testérgyilkosság történt Novoszelo szlavóniai községben. Egy fiatal földműves anyja védelmében meggyilkolta testvérét.

A gyilkost *Pazsanovics* Györgynek hívják, akinek öccse Péter rendkívül erőszakos természetű fiatalember volt és még attól sem riadt vissza, hogy anyját megverje. Szerdán is özvegy Pazsanovicsné és fia között szóváltás támadt, majd a fiu egy botot ragadott fel és azzal ültelgelni kezdte anyját. Ekkor lépett közbe György, aki felszólította testvérét:

— Ne üsd anyámat!

— Semmi közöd hozzá, most megszorítom egy kicsit — hangzott a válasz és azzal tovább verte a szerencsétlen asszonyt.

Pazsanovics György ezt már nem bírta tovább nézni és amikor újabb felszólításra sem hagyta abba öccse a verést, a könyvhaasztalról kést ragadott fel és azt négyszer testvérebe szurta. A történetek után elment a csendőrségre ahol jelentkezett. A csendőrség intézkedésére a súlyosan megsérült Pazsanovics Pétert bezsállították a vinkovcei kórházba, de utközben meghalt sérüléseibe.

A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

Véres szerelmi tragédia a kolozsvári guzdasági akadémián

Az akadémia fiatal asszisztense lelőtte asszisztens-lárnsőjét, azután maga ellen fordította a fegyvert

Kolozsvárról jelentik: Szerdán éjjel három óra tájban a Guzdasági Akadémia békésen alvó lakói négy egymásután elhangzó fegyverdörrenésre lettek figyelmesek. A fellármázott lakók a lövés hangjának irányába rohantak és az akadémia Vera Alexandrovna nevű fiatal asszisztensnőjének szobájában borzalmas látvány tárult szemük elé. Nagy vértócsában borzalmas kínok között tetrengett Vera Alexandrovna huszonéves tanárnő és nem messze tőle a pamlagon dőlött fejfel hevert *Fritz Melzer*, az intézet másikk asszisztense. Azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget, ahonnan az inspekción rendőrtiszt nyomman kiszállt a helyszínére és megette a szükséges intézkedéseket. A mentőorvos még a helyszínen elsősegélyben részesítette a tragédia két fiatal áldozatát és mintán megállapította, hogy egy a leány, mint a férfi állapota nem életveszélyes, a mentőkocsin azonnal beszállította őket a sebészeti klinikára.

Az inspekción rendőrtiszt a pamlag mellett megtalálta a revolvert, amellyel Melzer a kettős gyilkosságot, illetve öngyilkosságot el akarta követni. A fegyverből három golyót a leánynak szánt, de szerencsére egyetlen golyó sem volt halálos. Mind a három majdnem ugyanazon a helyen hatolt be a leány balvállába és a tüdő bal felső szárnyát sértette meg. A negyedik golyót Melzer a saját fejébe röpítette. A koponyacsonton a golyó elcsuszott, végigszaladt a jobb halántéka mellett és a kisagy környékén hatolt be a csontba, anélkül azonban, hogy halálos sérülést okozott volna. Még az éj folyamán mindkét sebesültet megoperálták.

A tragédia hőseit még nem lehetett kihallgatni s így a nyomozó hatóságok még nem állapíthaták meg teljes bizonyossággal, hogy mi készítette Melzert a merényletre. Annnyit tudnak, hogy az asszisztens udvarolt a leánynak.

Magyar nő írta a millstatti névtelen levelet

Kihallgatták az irázzakértőket az Erdélyi-perben — Forgács Anna egyetlen váltóhamisítást sem követett el

Budapestről jelentik: Az Erdélyi perben a bizonyítás kiegészítéseként a védelem új tanut jelentett be: Kerekes Ignác biztosítási tisztviselőt, akivel a biztosítási kötvény keletkezésére vonatkozólag akart a védelem új bizonyítékokat beledobni az Erdélyi-perbe, hogy Kerekes Ignác az eddig elhangzott biztosítási szakértői vallomásokot megcáfolja.

Kerekes Ignác kihallgatását a törvényszék el is rendelte és azonnal fogatosította is.

Kerekes Ignác a tárgyalás megnyitása után így kezdte vallomását:

— Annak idején, amikor Erdélyi a biztosítást megkötötte, én a Frankfurter biztosító vezérigazgató voltam. Akkor nagyon rosszul mentek az üzletek és akkor feltűnt volt ez a nagy biztosítási üzlet. Szántó igazgató nagy dicsekvéssel mesélte, hogy nagy üzletet kötött. — Tízezer dolláros üzletet kötöttem — mondotta — egy nagyon előkelő úrral. Én tárgyaltam az illető úrral, — folytatta dicsekvését Szántó igazgató — kicsit rá kellett beszélnem, szegény nem is tudta, milyen összegre kössön biztosítást. Végül sikerült ráerőszakolnom, hogy tízezer dolláros kölcsönös biztosítást kössön.

— Én néhány nap múlva megtudtam, — folytatja vallomását Kerekes — hogy az illető ur Erdélyi Béla és felesége, Forgács Anna. Hónapokkal később behivatott engem Szántó igazgató és azt mondotta, hogy szerepelt elállni egy üzlettel, mert az illető úrról, akivel a biztosítást kötötte, rossz információkat kapott. Nem mondotta meg, hogy kiről van szó, most azonban, hogy rekonstruálták a történetet, úgy gondolom, hogy

Erdélyi Béláról lehetett szó, akivel a májusi mérgezés után a biztosító szerette volna visszacsinálni az üzletet.

Az ügyész kijelenti, hogy Solti vezérigazgató és Szántó igazgató ellenkezően vallottak, de a tanu megmarad vallomása mellett.

Ezután dr. Gál Jenő kezd kérdezni.

— Az ilyen biztosítás, mint amilyent Erdélyi kötött, ritka, vagy pedig feltűnő keltő biztosítás-e?

— A kölcsönös biztosítás teljesen normális, szokásos biztosítás.

Ahol gyerek nincsen, ott feltétlenül kölcsönös biztosításnak van helye, különösen akkor, ha a házastársak mindegyike önálló keresettel bír.

— Az újságokból azt olvastam, hogy a kölcsönös biztosítás erkölestelen valami...

— Igen, mert az összes szakértő tanuk egyetértően ezt vallották — szól közbe Schadt elnök.

Kerekes most egy piros cédulát húz elő zsebéből.

— Kérem, itt van a Frankfurter biztosító tarifája, amelyet a kölcsönös biztosításra vonatkozólag csináltak, tehát sem nem erkölestelen, sem nem feltűnő a kölcsönös biztosítás. Én magam, aki a Frankfurter biztosítónál voltam, tizenkét ilyen kölcsönös biztosítást kötöttem.

— Solti és Szántó igazgatók rendkívül ritkának és feltűnőnek tartották a kölcsönös életbiztosítást. Tessék csak felsorolni ezt a tizenkét kölcsönös biztosítást, hogy kontrollálhassuk, mert ha ez igaz, amit ön mond, akkor a vezérigazgató ur és az igazgató ur valószínűleg itt eskü alatt — mondja itt Erdélyi védője.

Három nevet sorol el a tanu, majd kijelenti, hogy a többi nem jut eszébe, azonban egy óra múlva üzleti könyveiből elősorolhatja.

Gál Jenő védő ezután indítványozza, hogy rendelék el, hogy a tanu elhozza hazulról feljegyzéseit és a Frankfurter Biztosító 1920-tól 1927-ig kötött kölcsönös életbiztosításról szóló üzleti könyveit.

Dr. Temesváry ügyész elégségesnek tartja, ha a törvényszék elrendeli, hogy Kerekes Ignác tanu László Ernővel, Solti vezérigazgatóval és Szántó igazgatóval szembesíttessék. A törvényszék el is rendeli a szembesíttést.

Addig, amíg ez megtörténik, Kerekes kihallgatását felfüggesztik és a négy irázzakértő áll a bíróság elé, hogy szakvéleményt mondjon a perben szereplő írássokról.

Az irázzakértők véleménye a váltóhamisításokról, a millstatti névtelen levélről

Prenosil Sándor, Sebestyén Manó, Fischel Gyula és Hadsz Ottó irázzakértők lépnek ezután a bírói pulpitus elé jelentéseikkel a kezükben. Elsőnek Prenosil Sándor kezd meg jelentésének előadását.

— Többször is megvizsgáltuk — mondotta a szakértő — Forgács Annának kezeink között levő írásait és megvizsgáltuk a nekünk átadott okmányokat és azon szereplő aláírásokat is. A legcsekélyebb nyomát sem találtam, illetve találtuk, ami arra enged következtetni, hogy a kezeink között levő okmányokon Forgács Anna kézírása szerepel.

Forgács Anna írása egyáltalában nem egyezik a nekünk átadott iratokon levő aláírásokkal.

Megállapítja a szakértő, hogy négy esetben a bíró Tornay György nevére hamisított aláírások Gercsés József kezétől származnak.

Egy Erdélyi-aláírásra vonatkozóan megállapítják, hogy az tényleg Erdélyitől származik. A Filó-féle hamis aláírásokat sorolja fel ezután a szakértő, majd megállapítja, hogy egy Vay László-féle aláírás Erdélyi kezétől eredhet.

Fischel Gyula, a védelem szakértője, azzal kezd bejelentését, hogy Forgács Anna írását és az általa történt hamisítások lehetőségét is meg akarja világítani, de kiterjeszkedett vizsgálata

a millstatti névtelen levél megvizsgálására s annak rejtélyére is.

A szakértő foglalkozik a hamisításokkal, majd részletesen fejtegeti az egyes hamisításokat, megjelölve, hogy

a váltókat nézete szerint Gercsés, Borsos, Filó vagy Erdélyi hamisította?

Egyre érdekesebbé válik az irázzakértő fejtegetése és az érdekesség fokozódik különösen akkor, amikor

Forgács Anna írására

keríti a szót.

Az egzaltált Forgács Anna tizenhétéves korában aggastyánnak nevezte magát

— A nagy anyagban alapos munkát végeztem — mondja — különösen annak a fő tárgyalás során sokszor hangoztatott körülménynek a megállapítására, vajjon csakugyan kétféle írása volt-e Forgács Annának. Sokan hiszik, hogy kétféleképpen írnak, pedig csak kedélyállapotukat, hangulatukat tükröztetik vissza az írásnál, pszichológiájuk és fizikai befolyások változtatják meg az írás képét, de az írásban egyenlően megnyilvánuló sajátosságok változatlanul jelentkeznek, az egyén minden írásában.

— Forgács Anna írása kétségtelenül igen értékes jelenségeket mutat. Megvizsgáltam 15, 16 és 17 éves korabeli írásait is.

A 15 éves korabeli írás korához képest igen fejlett, szép, csaknem kalligrafikus írás, amelyet akkor, mint hivatalnok használt. Az egy-két évvel később kialakult divatos, ugynevezett *Sacre-Cœur*-írást, amely főként azoknál az egyéneknél, akiknek szereplési ambícióik vannak és az írásban is különleges, nem mindennapi formát akarnak produkálni. A tizenöt és tizenhat éves korabeli írás még normális volt, ezzel szemben rendkívül érdekes a tizenhétéves korbeli írás.

— Forgács Annának egy 17 éves korából származó levelét néhány nappal ezelőtt magánúton kaptam meg. Ebben a levélben az eddigi nyugodt vonásokat már olyan ideges írás váltja fel, mely ilyen fiatal korban és ennyire markáns formában csak a legkritikább esetekben található. Ebben a levélben Forgács Anna már nem figyel az írás külső formájára, mert a levél tartalma teljesen elvonja figyelmét. Ez a fiatal, serdüléti leány ebben a kuszált sorokkal megírt levélben

magát tizenhétéves »aggastyánnak« nevezte és azt írja, hogy »én ezt az életet nem fogom kibírni.«

A beteges igazgatóság tipikus ismérvei ettől az időtől kezdve fokozatosan állandósultak. Ez a beteges igazgatóság nem más, mint az az egzaltáció, amiről itt mindazok, akik Forgács Annával érintkeztek, vallomást tettek.

Forgács Anna minden további írásában ez az egzaltáltság vonul végig, néha fokozódó, néha enyhülő mértékben.

A 25 éves Forgács Anna írásaiban állandóan kóros lelki folyamatok tükröződnek vissza.

— Azok a jelenségek, amelyek Forgács Anna írásának tulajdonképpen egyéni karakterei és a kétféle írásában is lényegileg egyezően jelentkeznek, a hamisításokban seholsem találhatók fel.

Forgács Anna tehát egyetlenegy hamisítást sem követett el.

Magyar nő írta a névtelen levelet

Fischel szakértő általános érdeklődés közben jelenti ki, hogy

a millstatti névtelen levelet is megvizsgálta és úgy találta, hogy az csak a legminimálisban hasonlít Tidemann Hilda írásához. De viszont az írásból az a következtetés vonható le, hogy az valószínűleg magyar nő kezétől ered.

Haas Ottó ellenőrző a millstatti levélre vonatkozóan ugyanazt mondja. Megállapította különböző li-

bákból, hogy azt a levelet csak magyar nő írhatta.

Ezután azt hangoztatta, hogy a hamisítások nem Filó kezétől erednek és hivatkozott arra, hogy a Dreyfuss-perben Berthelot szakértő a szóbanforgó Bordero 18 betűjét Dreyfuss kezétől eredőnek mondotta és csak Dreyfuss fölmertése után derült ki, hogy 30 domináló ellentét van a Bordero írása és Dreyfuss írása között.

Mégegyszer a névtelen levél

Szünet után ismét Kerekes Ignác biztosítási tisztviselő kihallgatása következik. Az elnök megvizsgálja azt a listát, amelyet Kerekes az általa kötött kölcsönös biztosításokról terjesztett be.

Szántó Dezső, a frankfurter biztosító igazgatója és Solti vezérigazgató hallgatják ki pótlólag Kerekes vallomására vonatkozólag. Szántó cáfolja, hogy olyan gyakori lenne a kölcsönös biztosítás. Kerekest viselkedése miatt hűsítették el az intézettől.

Az elnök bejelenti, hogy szombaton az orvosszakértők kihallgatása következik, majd a védő indítványozza, hogy a betegesen fekvő Fodor Istvánt a lakásán hallgassa ki egy kiküldött bíró. Az elnök nyomban kihirdeti a bíróság határozatát, amely szerint pénteken délelőtt a tanács egyik tagja kihallgatja lakásán Fodort.

Solti vezérigazgató tesz ezután pótlólag vallomást. A Kerekes által bejelentett tíz kölcsönös biztosításról azt vallja, hogy valószínűleg az ügynök különösen forszírozta a kölcsönös biztosítást, mert a többi ügynököknél az ilyen biztosítás száma sokkal kisebb.

A védő ekkor váratlanul Schumacher vezérigazgatóról és titkárnőjéről kérdezi a tanut, majd azt állítja, hogy

Solti és Schumacher vezérigazgató titkárnője augusztus 24-ikén érkeztek Millstathba és azon a napon adták fel a névtelen levelet.

A tanu utalásával akarja igazolni, hogy a védő állítása téves, de Gál Jenő dr. megmarad állítása mellett, majd azt indítványozza, hogy adják oda a névtelen levelet Kerekesnek, hogy nézze meg, nem hasonlít-e az írás a titkárnő írásához.

Az elnök odaadja a névtelen levelet Kerekesnek, aki hosszasan vizsgálja, az igazgatóságtól remegve forgatja kezében, majd kijelenti, hogy **nem ismeri fel az írást.**

Harmadszor szólítják ezután a bíróság elé Szántó igazgatót, akihez még néhány kérdést intéznek, majd az elnök Kerekes megesketésére kér indítványt. Az ügyész ellenzi, a védő kéri Kerekes megesketését. A bíróság rövid tanácskozás után úgy határoz, hogy **Kerekes megesketését mellőzi, mert vallomása ingadozó.**

A csütörtöki tárgyalás ezzel véget ér és folytatását az elnök szombat délelőtt fél tízre tűzi ki.

Ujabb pénzügyi botrányok Franciaországban

Metzben tizenötezer betétest károsított meg egy bankár

Párisból jelentik: A strassburgi vizsgálóbíró csúls büntette miatt vád alá helyezte a csödbe jutott *Société Caoline de l'Est* részvénytársaság strassburgi igazgatóságának tizenhét tagját. Az igazgatótanács elnökét, Netter gyárost letartóztatták. A vádemelést az teite szükségessége, hogy a vállalat könyveinek felülvizsgálatakor kiderült, hogy tizenöt millió frank passzívával szemben ugyszólván semmi vagyon sincs.

Hasonló pénzügyi botrányt jelentenek Metzben, ahol Ollger bankár beszűntette fizetését. Ennek a banknak mintegy tizenötezer betétese volt, többnyire Mosel megyei kistőkésék, akik egész vagyonukat elvesztették. Ollger bankárt letartóztatták. Az adósságok meghaladták a tizenkét millió frankot.

Ujabb vasuti szerencsétlenség Csehszlovákiában

Egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal — Két utas meghalt, tizennygy megsebesült

Prágából jelentik: Csehszlovákiában ismét súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Prága közelében, Lissa állomás bejáratánál egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A személyvonat bejárt az állomásra és még nagy sebességgel haladt, amikor az ugyanazon a vágányon szembejövő tehervonattal összeütközött.

Az összeütközés következtében a két mozdony összetört és megrongálódott a személyvonat egyik kocsija. **Két utas meghalt és tizennygy megsebesült.** Hivatalos jelentés szerint a katasztrófát az idézte elő, hogy a nagy ködben a személyvonat mozdonyvezetője nem vette észre, hogy a szemafor tilosra van állítva.

Az újabb vasuti szerencsétlenség híre nagy izgalmat keltett egész Csehszlovákiában.

Kóbor cigányok agyonverték egy csárdatulajdonost, feleségét, két gyermekét és cselédjét Borzalmas rablógyilkosság a Munkács és Beregszász közötti országúton

Szatmárról jelentik: Peldátlan kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosság történt Munkács és Beregszász között. Az országúton áll a híres Vörös kocsmá, amely egykor az országúton közlekedő deliszsászok pihenőhelye volt. A Vörös csárda bérlelője legutóbb egy Ackermann nevű vendéglős volt, aki feleségével és két gyermekével lakott a csárdában.

Az elmúlt éjszaka a csárda lakói hangos dörömbölsére ébredtek.

Ackermann ajtót nyitott és a következő pillanathoz súlyos fészecsapások érték a fejét, úgyhogy a hatalmas termetű ember élettelenül rogyott a csárda küszöbére. Ezután a gyilkosok behatoltak a

csárdába, ahol

Ackermann feleségét és két gyermekét fejseccsapásokkal szintén megölték.

A konyhában találtak rá a vacogó cselédre, aki mindenképpen menekülni próbált.

A gyilkosok a szerencsétlen leányt valóságos földarabolták.

Az ötszörös rablógyilkosságot a vásárra igyekvő szekeresek vették észre. A nyomozás megállapította, hogy a csárdából minden elvihető értéket magukkal vitték a rablógyilkosok. A kegyetlen rablógyilkosságot minden valószínűség szerint kóbor cigányok követték el.

Tizennégy fegyenc megszökött a lepoglavai fegyházból

Súlyosan elítéltek vannak a szökevények között

Zagrebból jelentik: Szerdán éjjel a lepoglavai fegyházból, amely az ország legmodernebb fegyháza, eddig ismeretlen módon tizennégy fegyenc megszökött. Mire a szökést észrevették, addig a szökevények már messzejártak és eltűntek üldözőik elől.

A szökevény fegyencok között súlyosan elítéltek is vannak, többek között olyanok, akik rablógyilkos-

ságért tizenöt évi fegyházbüntetésüket töltötték. A fegyházból az ellenőrzés rendkívül szigorú és épp ezért érthetetlennek tartják, hogyan szökött meg a tizennégy fegyenc. A hatóságok a szökevények kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak és a nyomravezetőknél, minden fegyenc után száz dinár jutalmat tűztek ki.

A veszedelmes bécsi gázvezeték

Egy házaspárt megölt a föld alól felszivárgó gáz

Bécsből jelentik: Bécs egyik elővárosában, Neuschützwaldban egy házaspárt súlyos gázmérgezés tüneteivel között holtan találtak a lakásukon. Minthogy a gázcsapok rendben voltak és egyébként sem volt semmi nyoma annak, hogy a házaspár öngyilkosságot akart elkövetni, az a gyanu merült fel, hogy ismét a pincéből vagy az uccai vezetékből a rejtélyes módon beszivárgó gáz okozta a halálukat.

Ez az eset csak fokozza a bécsi közönség izgalmát a minduntalan megismétlődő gázmérgezések miatt. Az elmúlt év végéig Bécsben közel három ezer személyt vettek ápolás alá, valamennyit gázmérgezési tünetek között. Ezek egy része öngyilkossági szándékból nyitva hagyta a gázcsapot vagy gondatlanságból

nem ügyelt eléggé a vezetékre, de még így is igen nagy azoknak a száma, akiket a fővezetékben a falon át beszivárgó gáz ölt vagy mérgezett meg. A minduntalan megismétlődő gázmérgezéseknek az az oka, hogy a tavalyi fagyok és az ideiglenes hidegek miatt az amugy is elhanyagolt bécsi gázvezetéknek a földben lévő csöveivel megrepedeztek s most lassan szivároga a gáz. A bécsi sajtó követelésére a közsegélytanács elhatározta, hogy az egész körzetben szakértőkkel átvizsgálattják a gázcsöveket s amennyire lehetséges, a hiányokat kijavítják. Amennyiben a csöveket és vezetéseket nem lehet megjavítani, hanem ki kell cserélni, akkor hosszabb ideig szünetelni fog Bécsben a gázszolgáltatás.

TÖZSDE

Zürich, jan. 10. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 20.31, London 25.20 önyolcad, Newyork 519.50, Büsszel 72.225, Milánó 27.1925, Madrid 84.85, Berlin 123.59, Amsterdam 208.60, Bécs 73.975, Szófia 3.7475, Prága 15.385, Varsó 58.20, Budapest 90.625, Bukarest 3.12.

Beograd, jan. 10. (Zárlat.) Páris 223.58—224.58, London 276.00—271.80, Newyork 53.92—53.72, Zürich 1097.10—1094.10, Milánó 298.90, 296.90, Berlin 13.55—13.52, Bécs 8.23—7.99, Prága 168.90—168.10, Budapest 9.91—9.91.

Zagreb, jan. 10. (Zárlat.) Páris 221.58—223.58, London 275.80—276.60, Newyork 56.72—55.92, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 295.77—298.77, Berlin 13.52—13.55, Bécs 7.99—8.02.35, Prága 168.10—168.90, Budapest 9.91—9.94.42.

Szombori terménytőzsde, jan. 10. Buza bácskai vasut prt. 230—235. Rozs, bácskai vasut prt. 225—230. Zab bácskai vasut prt. 235—240. Árpata takarmányi 64—65 kilós 242.50—247.50, tavaszi 67—68 kilós 265—270, baranyai 69—70 kilós 280—285. Új tengeri csöves prt. 240—245. Bab orig. 810—820. Liszt: 0gg és 0g 335—345, kettős 315—325, ötös 295—305, hatos 255—265, hetes 245—255, nyolcas 200—210. Korpa finom 180—185. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 10. Buza bácskai, felsőbácskai 79—80 kilós 234—236, felsőbánati 79—80 kilós 230—232.50, tiszavidéki, bácskai I—V. 79—80 kilós 235—236, bánati paritás Vrsac 232—234, szerémi 79—80 kilós 236—238, szlavóniai 79—80 kilós 235—236 dinár. Árpata: Bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280 dinár. Zab: Bácskai, szerémi és szlavóniai 240—245, bánati 235—240 dinár. Tengeri: Bácskai 245—250, bácskai II. 257.50—262.50, bácskai III., IV., V. 280—283, szerémi 245—250, szeré-

mi II. 257.50—262.50, szerémi III., IV., V. 277.50—282.50 dinár. Liszt: 0gg és 0g bácskai 340—350, 2-es 320—330, 3-as 300—310, 6-os 265—275, 7-es 255—265, 8-as 205—215 dinár. Korpa: Bácskai és szerémi juta zsákokban 175—180. Irányzat tartós (állandó). Forgalom 70% vagon.

Budapesti gabonátőzsde, jan. 10. Határidőzár: Buza, októberre 25.50—25.62, zárlat 25.58—25.60, márciusra 24.18—24.30, zárlat 24.24—24.26, májusra 25—25.18, zárlat 25.10—25.12. Rozs, októberre 23.40—23.52, zárlat 23.42—23.44, márciusra 22.80—22.94, zárlat 22.88—22.90, májusra 23.62—23.72, zárlat 23.68—23.70. Tengeri, májusra 28.04—28.16, júliusra 27.94—28.12. Készárúpari: Buza 23.30—24.40, rozs 21.75—21.85, takarmányárpa 24.25—25.25, sörárpa 26—27, köles 25—25.50, repce 45.50—46.50, tengeri 25.50—26.65, zab 23.50—24.50, korpa 18.50—18.75.

Bécsi pótvásár, jan. 10. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: Marha 526, irányzat változatlan, zsirsértés 71, élénk, hussértés 948, változatlan.

Chicago-i terménytőzsde, jan. 10. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (116 önyolcad) 116 egnyolcad, május (119 önyolcad) 120 egnyolcad, Tengeri március (91 egnyolcad) 90 önyolcad, május (94 egnyolcad) 93 önyolcad, július (95 háromnegyed) 95 egnyolcad, Zab március (49 egnyolcad) 49, május (49 és fél), július (47 hétnyolcad), Rozs március (104 egnyolcad) 103 egnyolcad, május (106 hétnyolcad) 106, július (104 háromnegyed) 104 egnyolcad.

Winnipeg-i terménytőzsde, jan. 10. Középfolyamok: Buza május (122 és fél) 122, július (124 egnyolcad) 123 háromnegyed, október (123 és fél) 123 egnyolcad.

Liverpooli terménytőzsde, jan. 10. (Zárlat.) Buza március (9 sh. 0 háromnegyed d.) 9 sh. 1 egnyolcad d, május (9 sh. 1 háromnegyed d.) 9 sh. 2 háromnyolcad d, július (9 sh. 3 háromnegyed d.) 9 sh. 4 egnyolcad d.

HIREK

NEMZETESDI

Bárdom, aki gyakran meg szokott látogatni, leült s ezt mondta: — Multkor egyik szanatóriumunkban egy itteni, nyolcéves olasz lücskát operáltak. Lelektették a műtőasztalra, arcára tették a kloroformos sisakot. Amikor a kloroform édeskés, bódító gőzei elkábították, a gyermek kiabálni kezdett dallamos anyanyelvén: »Ah gli tedeschi. Vengo no gli tedeschi.« Aztán még sokáig nyöszörgött és jajgatott, szüntelenül a németeket emlegette, a németeket, akik hegybefutó sisakjukkal, pikájukkal, puskájukkal előléptek mesterséges álma ködéből s csak később hallgatott el, miután öntudata teljesen elhomályosult. Ki tudja azonban, hogy nem érezte-e akkor is a sebész-kések metélésében az ellenséges kardok és szuronyok vagdaldását. Micsoda egy lidércnyomás lehetett. Vedd figyelembe, hogy ez a gyermek már békében született. Sohase hallott ágyudörgést, sohase látott menetszádot. Mindez azonban keveset számít. Ő szegényke még mindig nem bírta elképzelni, hogy a németek között vannak nemes és magas lelkek, álmódzóok, tudósok s talán azokat a műszereket is német elme találta föl, melyekkel megmentették életét. Hónapokkal ezelőtt hallottam ezt a históriát. De ma sem tudom elfelejteni. Engem is lidércnyomás üldöz. A világ óriás műtermében beteg gyermekek lekszenek egymás mellett. Olaszok, németek, magyarok, franciák, angolok s ezek a kis dráttalanok összevissza kiabálnak: »Jönnek a németek, jönnek az olaszok, jönnek a franciák, jönnek a magyarok, jönnek az angolok«. Micsoda boldogtalan egy emberiség. Mi hajdan csak a rémekről léltünk, a mesékönyveink szörnyeitől és manóitól. Ők már egy nében testesítik meg a borzalmat. Mi csak trériből játszottunk nemzetesdit, üres órdánkban. Ők álrukban is ezt a játékot folytatják. Akkor is, mikor tulajdon véruik csorog. A háború tovább tart idegenszerűbben. Mondd, nem kellene-e nektek írónak, a világ minden írójának, a világ minden jókaratú szellemének összejönni, tankönyveket írni, físztesseges, okos, angvall tankönyveket, hogy gyermeküket megszeressék általuk az emberket és az életet s meggyőzőlő sőtétiséget és a halált, hogy eloszlassuk lelkükből a féltelmet és rémületet, mely okozója minden gonosznak, hogy kezeiket egymásba rakják és kibékítsük őket, hiszen szüleik már félig-meddig kibékültek...?

Döbbenet, tinődve hallgattunk a sötétedő szobában.

Kosztolányi Dezső

VÁROSI SZÍNHÁZ. Péntek, január 18-ikán a világhírű doni kozák kórus hangversenye. Dirigál Serge Jaroff.

Jegye-árvétel naponta délelőtt 10—12-ig és délután 3—5 óráig a színházi pénztárnál.

— Mária királyné születésnapjának megünneplése Bukarestben, Bukarestből jelentik: Ófelsége Mária királyné születésnapját Bukarestben is ünnepélyes keretek között tartották meg. A bukaresti orosz templomban istentisztelet volt, amelyen megjelentek a diplomáciai kar képviselői, azonkívül a jugoszláv kolónia számos tagja. Az istentisztelet után a jugoszláv követségen megjelent Mironescu külügyminiszter és jókívánságait fejezte ki.

— A bánati kereskedelmi kamera főelőlé távirata a királyhoz. Beeskerökről jelent k: A bánati közzgazdasági körök nevében Jankovics Koszta, a bánati kereskedelmi és iparkamara elnöke a következő táviratot intézte Ófelsége Alekszandar királyhoz: »Felsőleg! Bánati közzgazdasági leirhatatlan örömmel és lelkesedéssel fogadták az állam és közzgazdaság érdekében kiadott királyi manifestumot. Bánati közzgazdasági Felsőleged legmagasabb döntésében szeretett hazánk haladásának és közzgazdasági életünk fejlődésének egyetlen biztosítékát látják és éppen ezért biztosítjuk Felsőlegedet, hogy a királyi kormányt őszintén támogatjuk, hogy Felsőleged magas megbízását a király és a nép érdekében minél eredményesebben teljesíthesse. A bánati közzgazdaságok alattvalói hódolatának kifejezése mellett lelkesedéstől áthatva kiáltjuk, hogy sokáig éljen szeretett Királyunk, éljen a Felsőleg királyi Ház és éljen az egységes és oszthatatlan szerb-horvát-szlóven nép. Jankovics Koszta, a bánati kereskedelmi és iparkamara elnöke.«

— Új főszoalgabírák. Szomborból jelentik: Vildovics Antonije bácskai főispán a szombori főszoalgabírói hivatal vezetésével Rados Gavra apatini főszoalgabírói bizta meg, a szombori főszoalgabírói hivatal vezetőjét, Csudnovszki Leonidot, aki a főszoalgabírói teendőket Laiosevic Steván volt főszoalgabírónak szombori főkapitányvá való kinevezése óta ellátta, a főispán bánati főszoalgabírónak nevezte ki. Az újonnan kinevezett főszoalgabírák még e héten átvesszik hivatalukat.

— A bácskai főispán feloszlatta a noviszadi képviselőtestületet és a városi tanácsot. Noviszadról jelentik: Dr. Borota Branislav noviszadi polgármester szerda délelőtti ülésre hívta egybe a noviszadi városi tanácsot és közölte, hogy Vildovics Antun bácskai főispán szerdán reggel távirati úton feloszlatta a noviszadi városi képviselőtestületet és a szűkebb városi tanácsot. Hasonló sors érte az összes városi bizottságokat és albizottságokat is. Egyidejűleg felmentette állásától dr. Borota Branislav polgármestert is és ideiglenesen újból megbízta a város ügyeinek intézésével. A távirati rendelet a városi tanács volt tagjait utasítja a város ügyeinek továbbvitelére. A polgármester figyelmeztette a városi tanács tagjait, hogy a jövőben az eddigieknél is nagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel működjenek, mert ezáltal Ófelsége hivatalnokaként szerepelnek és mint ilyenektől a lakosság többet vár tőlük. A polgármester megbízta Lakics János helyettespolgármester városi főjegyzőt, hogy a főispán rendeletéről értesítse a városi képviselőtestület volt tagjait. A főjegyző a városházán hirdetményt függesztetett ki, melyben közli a volt képviselőtestületi tagokkal, hogy megbízatásuk érvényét veszítette.

— Vasárnap délig nyitva, hétfőn egész nap zárva lesznek a szubotícai üzletek. A jövő héten hétfőn, 14-én lesz pravoszláv újév. Manojlović Dusan Szubotica város főispánja elrendelte, hogy a pravoszláv újév előtti vasárnapon, 13-ikán délig az összes üzletek nyitva lehetnek, délután azonban minden üzlet zárva tartandó. Hétfőn, újév napján egész napot át zárva tartandók az összes üzletek és hetipiac sem lesz. A gyárak sem vasárnap, sem hétfőn nem dolgozhatnak.

— Az osztrák szocialisták támadása a titkos telefoncenzúra miatt. Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés költségvetési bizottságának ülésén Zelenka szocialista képviselő támadta a postavezérigazgatóságot, mert tudomására jutott, hogy egyes politikusok és olykor kereskedők telefonbeszélgetéseit is kihallgatják. Hockeiser vezérigazgató válaszló a támadásra és kijelentette, hogy nem titkos cenzuráról van szó, hanem csupán arról, hogy hangerősítő segítségével a vonalat vizsgálják és így ellenőrzik a tisztviselőket. A kereskedelemügyi miniszter szintén cáfolta a szocialista képviselő állításait, de ennek ellenére a baloldali sajtó tovább támadja a kormányt.

— Romániában bármilyen felekezeti iskolába beíratottak a magyar gyermekek. Brassóból jelentik: A háromszékmezei Málnás fürdő székely lakossága már hónapok óta szenvedett a megyei iskolarevizor basáskodása miatt, aki az ottani állami iskola igazgatójával együtt üldözte azokat a magyar szülőket, akik gyermekeiket nem az állami iskolába íratják be. A napokban Tökés József, a málnási református lelkész felkérte Sándor József szenátort és Szentkereszt Béla képviselőt arra, hogy a román közoktatásügyi miniszteriumban próbálják elintézni a málnási székelyek iskoláügyét. Sándor szenátor és Szentkereszt képviselő fel is kereste Costachescu közoktatásügyi minisztert, aki a panasz meghallgatása után azonnal intézkedett és elvi jelentőségű utasítást adott ki, mely szerint magyar anyanyelvű gyermekeket bármilyen magyar felekezeti iskolába szabadon be lehet írni. A magánoktatási törvény ezt már régen biztosította a kisebbségi szülők részére, Amghelcsu volt kultuszminiszter idején azonban egyáltalán nem tartották be ezt a törvényt.

— A néger vezérigazgató sikerének titka. Newyorkból jelentik: Egy dusszag néger vezérigazgató visszavonult most a magánélete és leköszönt hivataláról. David Manson-nek hívják a négert, akinek tizenkét esztendősen abba kellett hagynia az iskolát, hogy családjának nyomorán segítsen. Két évig mint gyárimunkás dolgozott Cleveland-ben, majd liftesfü lett. Később egy ócskavaskereskedésbe lépett be inasnak, megtanulta az üzlet fogását és maga is nagy ócskavaskereskedést nyitott. Ebből fejlődött ki Amerika egyik legnagyobb vállalata és az egykori liftesfünek ma tízezer dollár havi keresete van. Mikor az újságírók megkérdezték tőle, hogy minek köszönheti sikerét, azt válaszolta: »Soha nem késtem el a munkából és soha nem siettem a hazamenéssel. Ez sikerem titka.«

— A noviszadi repülőezred helyettes parancsnokát Zagrebba nevezték ki parancsnoknak. Noviszadról jelentik: Ófelsége a király Mirkovics Bóra alezredest, a noviszadi első repülőezred helyettes parancsnokát a zágrébi harmadik repülőezred parancsnokává nevezte ki. Mirkovics alezredest egyike a jugoszláv légi hadsereg legrégibb és legjobb tisztjeinek, és több éven át volt a noviszadi repülőezrednél, ahol közszeretettel örvendett. Az ezred tisztikara Mirkovics alezredest távozása előtt búcsuvacsorát adott távozó helyettes parancsnok tiszteletére.

— Merénylet a fejtelten szobor ellen. Londonból jelentik: Boyle ir városban a múlt éjszaka ismeretlen tettesek merényletet követtek el egy szobor ellen. Harmadik Vilmos angol király szobra ez, amely arról nevezetes, hogy már 20 éve fejműködés áll a város közepén. Husz évvel ezelőtt az ir forradalmárok levágták a szobor fejét és az angol hatóságok azóta intő példaképpen fej nélkül hagyták a szobrot. Az éjszaka valószínűleg ugyancsak ir nacionalisták ledöntötték a szobrot piederstáljáról. A szobor darabokra tört, a merénylők pedig a piederstálra kitűzték az ir köztársasági lobogót.

— Nyolc mérföldes térekátor a vásáron. Londonból jelentik: White Cityben, London közelében megkezdődtek a februári vásár előkészületei. A múlt esztendőben több mint százezer kereskedő látogatta meg a vásárt, amely elsősorban nagykereskedők számára nyílik meg. Nyolc mérföldnyi elektromos kábel fektetnek le, ötszáz telefont állítanak fel a vásár területén, hatszáz gáztűzhely szolgáltatja a fűtést és hat mérföldnyi szőnyeget terítenek le, nyolc mérföldnyi kirkat el. A vásár, amelyről hétszáz oldalas katalógus jelent meg, február 8-ikán nyílik meg.

— Keresik a világ legnagyobb gyémántjának másik felét. Capetownból jelentik: Újabb kutatások indultak meg a legendás »Cullinan« gyémánt másik felének megtalálására. Ennek idején, huszonhárom évvel ezelőtt, amikor a »Cullinan«-t, a világ legnagyobb gyémántját kibányászták Pretória mellett, az a hír járta, hogy a gyémántnak csak egyik felét lelték meg, mivel térségi felülete tisztán mutatta, hogy egy darab hiányzik belőle. Most dél-afrikai tudósok kezdték a kutatásokat. Ugy sejtik, hogy az eredeti helyen, a kék agyagrétegekben, meg fogják találni a gyémánt másik felét is.

— Egy kártyás halála nyomán hétmillió dollár értékű kábítószert fedeztek fel. Newyorkból jelentik: Nemrég halt meg Newyorkban titokzatos körülmények között Arnold Rothstein, akit szenvedélyes kártyásnak ismertek. Ismeretlen tettesek meggyilkolták, de lehetséges, hogy Rothstein kártyavesztésége miatt öngyilkosságot követett el. Rothstein papírjai között olyan adatot is találtak a hatóság emberei, amelyek azt eredményezték, hogy öt millió dollár értékű kábítószert-szállítmányt kobozott el a rendőrség. Az egytonnányi kábítószert a Rochambeau nevű francia hajón érkezett a newyorki kikötőbe, ahonnan Filadelfiába kellett volna szállítani. Rothstein iratai között találtak egy levelet és ez hívta fel a hatóságok figyelmét a kábítószerekre. Az amerikai vámhatóságok még soha sem foglaltak le ilyen nagytömegű kábítószert. Sikertelen megállapítások, hogy egy Unger nevű ember megrendelésére hozta a francia hajó a kábítószereket Newyorkba. Ungert most sikerült Buffalóban elfogni. Nála is kétmillió dollár értékű kábítószert találtak. Összeállításoknál felegettek a rendőrök kérdéseire. Kiderült, hogy évek óta szállította hatalmas ládákban az ópiumot, kokaint és a morfiument Amerikába. Az a gyáva is felmerült ellene, hogy részes Rothstein titokzatos halálában.

— Egy évi fogházra ítélték a Narodni Val szerkesztőt. Zagreből jelentik: A zágrébi törvényszéken esütőörtönben hirdették ki az ítéletet Devesics Kresimir újságírónak, a Narodni Val felelős szerkesztőjének sajtópörében. Mint ismeretes, a lapszerkesztő ellen 29 sajtópör volt folyamatban és a tárgyalást még december 31-én befejezték, de a nagy anyagra való tekintettel az ítéletre csak esütőörtönben került sor. A törvényszék husz sajtópörben elítélte a lapszerkesztőt, míg kilenc sajtópörben elítélte összesen egy évi fogházra és 20.000 dinár pénzbüntetésre.

— Bilincsekbe vevve, szorongós öök között látogatta meg haldokló édesanyját a romániai volt csernakirály. Aradról jelentik: Fár év előtt Románia egyik leggazdagabb kereskedőjének hitűk Soltész Tibor aradi csernakereskedőt akit a romániai csernakirálynak hívtak, mert ebben a szakmában a legnagyobb forgalmat bonyolította le. Soltész nagy labon élt és csakhamar anyagi halál támadtak, hitelezői, főként nagy olasz csernakereskedők hitelezési esakéért tettek ellene felelősséget, az elhárás megindult ellene, mire megszökött Aradról. Soltész Tibort sokáig eredménytelenül kutatta a rendőrség, míg végre legutóbb Csernovitzban elfogták és az aradi ügyészség fogházába szállították. Soltész kedden félrelai szabadságot kért a vezető ügyésztől, hogy haldokló édesanyját meglátogassa. Kérését teljesítették, de csak azzal a feltétellel, hogy felelő bilincsekbe raknak és hogy fegyveres öök kísérik el az utolsó találkozára. Soltész ezeknek a feltételeknek alávetette magát és az egykor mindenki által irgált nagykereskedő bilincsekbe vevve, szorongós öök között kirőve haladt Arad felé, hogy haldokló édesanyját meglátogasson.

Amerikai reklám. Bizonyos idő óta Newyorkban a legkelendőbb cigarettá az Old Gold.

Estente a Times Square tornyai világító reklámok tündökölnék ezzel a szöveggel:

— Az Old Gold nem káparja a torkot!

Ennek a szerencsés s gyakorlatias reklámnak köszönheti a cigarettá kelendőségét.

A hirdetésről szóló nemrég megjelent tanulmányban ezt olvassuk:

— Az emberek inkább a szemekkel vásárolnak és azt az árut adják el gyorsan, mely a vásárlók látását vesztegeti meg. Az, aki manapság egy automobilt ad el, nem annyira a motorát adja el, mint inkább a koscsívását.

Ez a tétel nagyon igaz, különösen Amerikában. Egyebütt a reklám még félénk és tétova, pusztán hirdeti az árut, de nem tudja a vevőt rábeszélni, hogy azt meg is vegye.

Ehhez értenek az amerikaiak. Ha megtekintjük egy amerikai részvénytársaság évvégi mérlegét, azonnal szemünkbe szökik, milyen fontos ott a reklám. Óriási összegeket áldoznak arra, hogy egy iparcikket bevezessenek. Egész hónapokon át hirdetik újságokban, folyóiratokban, fényreklámokban, levelezőlapokon, amíg célt nem érnek.

Az Old Gold, vagy a Dodge-automobil, vagy a Canada Dry (az az ital, melyet a pezsgő híján le akarnak vezetni), már unalomig ismeretes mindenki előtt, aki huszonnégy óráig jár Newyorkban.

Az amerikai reklám nem hagy békét az embernek, folyton támad, néha szemben, néha oldalvást, néha alattomosan.

Ez művészet is és tudomány is. Csak ki kell nyitniunk valamely amerikai folyóiratot, melynek néha a fele is hirdetés, csak el kell olvasnunk a jól megfogalmazott, talpraesett, tönör hirdetéseket s azonnal meggyőződhetünk arról, mennyi művészet lakozhat egy reklámban.

Másrészt a reklám kialakuló tudomány is, melynek már megvan a tanárokból, szakértőkből, írókból, költőkből álló vezérkara. A kereskedelmi iskolák tananyagának tekintélyes része foglalkozik a reklám tudományával.

— Rendelkezési állományba helyezték Leticus Dusan, az állami egyenes adók vezérigazgatóját. Beogradból jelentik: A hivatalos lap esütőörtök reggeli száma közli, hogy Leticus Dusan pénzügyi államtitkárt, az állami egyenes adók vezérigazgatóját rendelkezési állományba helyezték.

— Tüntetés a bécsi Opera új igazgatója ellen. Bécsből jelentik: Szombaton éjszaka a bécsi Volkstheaterben jótékonycélu előadást tartottak, amelyeknek műsorán Slezák Leó operaénekes is fellépett. Az ő tiszteletére előkelő operaközönség gyűlt össze a nézőtérre. Éppen az előadás kezdete előtt érkezett a nézőtérre Schalk, a bécsi opera lemondott igazgatója, akit a közönség tüntető tapssal és éljenzéssel fogadott. Ez a demonstráció lassankint az opera új igazgatója, Clemens Krauss elleni tüntetéssé fajult. Éljen Schalk! Le Krauss-szal! — kiáltások hallatszottak a karzatokról. Schalk mindezzel nem törődve, nyugodtan lélt a helyére. Közvetlenül ezután felgördült a függöny és ez véget is vetett a zajongásnak.

— Románia megkapta a külföldi kölcsönt. Bukarestből jelentik: Maniu Gyula miniszterelnök közölte a sajtóval, hogy Párisból olyan eredményt kapott, amely szerint a kölcsöntárgyalások értelmével befejeződtek. A francia bankártröszt Románia részére nagyobb kölcsönt folyósított. Maniu közölte azt is, hogy szükségesnek mutatkozik, hogy Popovicu pénzügyminiszter sürgősen Párisba utazzék, ahol a kibocsátási árfolyamot fogják megállapítani. A román pénzügyminiszter minden valószínűség szerint már pénteken elutazik Párisba.

— Feloszlatták a berlini alvilági szervezeteket. Berlinből jelentik: A berlini rendőrfőnök hivatkozva a sziléziai pályaudvar közelében legutóbb lejáródott botrányos jelenetekre, amelyeknek során a szervezett betörőegyesület tagjai megstromolták a Hamburgi Acsokat, elrendelte az Immertreu és a Norden egyesületek feloszlását.

A rendőrség feloszlató végzésének indokolása szerint az egyesületek, bár kifele egyszerű társaskörök szerepét játszották, ellentétben álltak a fennálló törvényekkel, mert tulajdonképpen a berlini alvilág legsötétebb elemeiből alakultak és valódi céljuk az volt, hogy tagjaikat hajhajtásuk esetén, vagyis abban az esetben, ha a rendőrség kezébe kerültek, tettel és tanácsal szökték és az egyesület ellenségeit bármilyen eszközök felhasználásával üldözték. A sziléziai pályaudvar közelében lejáródott harc eléggé bebizonyította — mondja a rendőrfőnök indokolása — hogy ezek az egyesületek készek voltak arra, hogy akár fegyveres erővel is érvényt szerezzenek akaratuknak és nem riadtak vissza attól sem, hogy bosszúvágyunknak akár emberáldozatot is hozzanak.

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 206 (+15), Apašin 272 (—13), Noviszad 202 (—4), Palánka 214 (+5), Zemun 300 (+10), Pancsevó 206 (+10), Dráva: Oszijek 50 (—10), Száva: Zagreb 93 (—6), Bród 438 (—42), Sabac 345 (—28), Beograd 252 (+8).

2 ÉVI HITEL

Mindenemű egyes és univerzális

asztalos- és

bognárgépek

beszállított mo'orok vagy anélkül

kereskedések

Welker-Werke J. Wachstein

Wen X/4 Luxemburgstr. 12

Alkalmi vétel, használt, jó karban levő lomb. egyengető, csapoló, maró és va. társai nyalu, bogorép furúgáppal és körü'ással ko'biálva

— Titokzatos kettős szerelmi dráma a schönbrunni kastély kertjében, Bécsből jelentik: A schönbrunni kastély kertjében szerdán este tíz órakor halálos végű szerelmi tragédia játszódott le. Egy ismeretlen fiatal ember lelőtte társaságában levő szerelmest, egy gyönyörű szép fiatal leányt, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. A park örei és a közelben szolgálatot teljesítő rendőrök a lövések hallatára egyenesen a tett színhelyére rohantak, ahol a két szerelmezt hatalmas vértócsában holtan találták. A vizsgálatnak eddig személyazonosságukat nem sikerült megállapítani, noha találtak náluk egy levelet, de ebben csupán haláluk körülményét mondják el. »Az élettől — mint a levélben írják — közös akarattal válunk el, holttesteinket a bécsi anatómiai intézetnek ajánljuk fel.

— Nagy botrány a kieli városban. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung jelentése szerint a kieli városban botrányos jelenetek játszódtak le a városi tanács ülésén. Mikor a városi színház támogatásáról volt szó, a kommunista városatyák ellenindítványt nyújtottak be és a színház támogatására szánt összeget a munkanélkülieknek követték. A kommunista ellenindítványt elvetették, mire viharos láma tört ki és a kommunistákkal teli karzat közönsége büzbombákat és petárdákat dobált az ülésterembe. A rendőrség kiürítette a karzatot, de ezután is tovább folytak a viharos jelenetek. A kommunista képviselők állandóan sértegették a polgármestert, úgyhogy a polgármester rendőrökkel vezette ki a kommunista városatyákat.

— Nyolc újszülött csecsemőjét meggyilkolta egy francia földműves. Párisból jelentik: Tregomeur községben egy major tulajdonosa borzalmas módon irtotta ki családját. A gazda felesége rövid idővel ezelőtt meghalt, miután halott ikreket hozott a világra. A csendőrségre névtelen feljelentések érkeztek, hogy a férj meggyilkolta feleségét. A nyomozás kiderítette, hogy a férj brutálisan bántalmazta más állapotban levő feleségét és ezáltal előidézte az asszony és az újszülöttek halálát. A gyilkos beismerte, hogy már előbb öt vagy hat újszülött gyermekét közvetlenül megszületésük után megölte és a kis holttesteket kertjében elásta.

— Az áruló suba. Novisadról jelentik: Az egyik novisadri rendőrnek szerdán este feltűnt, hogy egy gyanús külsejű ember egy subát kínál az utcán eladásra. Igazolásra szólította fel az illetőt, majd előállította a rendőrségre, ahol az ismeretlen Tóth Jánosnak mondta magát. A nyomozás során megállapították, hogy nem Tóthnak, hanem Vrucics Dobrivojnak hívják és lopás miatt körözik. Vrucics később beismerő vallomást tett és elmondta, hogy fivére, Vrucics Predrag is Novisadon bujkál. A fivért is előállították és róla is kiderült, hogy többször büntetett tolvaj. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta.

— Megjelent az első kukoricaszárból készített újság. Különös újság jelent meg a napokban Danville amerikai városban. Amint Newyorkból írják, a Danville Commercial News a világ legelső napilapja, amelyet újfajta kukoricaszárból készített papirosra nyomtattak. A kukoricaszárból készített papír magyar találmány. Dörner Béla magyar vegyész találta fel. Sikerült kukoricaszárból cellulózt előállítani. A danvillei újság első kukoricaszárból készített példánya 116 oldalon diszes kiállításban jelent meg. A danvillei példát épp most követte egy csikágói folyóirat, a Prairie Farmer. Az új papirosanyagot egy danvillei papírmalomban állították elő és külön gyárban sajtolták újságpapírrá. A kukoricaszárból készített papír közel ötven százalékkal olcsóbb, mint a fából készített papiros.

— A szentia tartalékos tisztok nagygyűlése és beutazása. Szentáról jelentik: A tartalékos tisztok szerdán délután tartották évi rendes közgyűlést dr. Beleszlin Brankó orvos elnöke alatt. Russwurm Oszkár titkár felolvasta jelentést az egyesület egy évi működéséről, majd megejtették a választást. Elnök lett dr. Beleszlin Brankó, alelnök Gyorgyevics Szlobodán polgármester, titkár Russwurm Oszkár, igazgatósági tagok Vuics Szávó és Vukotics Milán. A nagygyűlés hódoló táviratot intézett Ofélségéhez. Este a Fehér hajóvendéglőben kétszáz terítékes bankettet rendeztek, amelyen Gyorgyevics polgármester, Bikár Mirkó főszolgabíró, dr. Beslic Dimitrije ügyvéd, Russwurm Oszkár és Veszelinovic Milorad tanár mondtak felköszöntőt. A bankettet táncmulatság követte.

— Sikeresen működik a délbánati borértékesítő szövetkezet. Vrsacról jelentik: A délbánati bortermelők értékesítő szövetkezete a Vrsac-belacrkvai szőlőterületeken nagy sikerrel működik. Vrsacon eddig több, mint száz termelő lépett be. A szövetkezet most fiókokat létesít Belaerkván és Guduricán, mert általában a termelőknek az az óhajja, hogy természetük és mai nehéz viszonyok között minél kedvezőbbben adják el.

— Nem azonos. Rákics Szilvákó szuboticei lakos, akinek a városháza épületében van hentesüzlete, a Bácsmegeyi Napló vasárnapi számában közzét tudósítással kapcsolatban, amelyben a Beeskerek—szuboticei vonaton történt lopási kísérletet írtuk meg, annak a közlését kéri, hogy nem azonos azzal a személlyel, akit a rendőrség a vonatban tetten ért és aki kihallgatáskor Rákics Szilvákó szuboticei lakosnak mondta magát.

MEGÁLLÓHELY

SZERELMI LEVELEZÉST LEBONYOLÍTÓ MŰINTÉZET tartja izgalomban és tölti el könyvebbült örömmel a szerelmes hajlandóságú kedélyeket Zagrebban. A Novosztí január hetedik számában a következő, merőben különös szövegű apróhirdetés képesíti el a jószemű és jóhiszemű olvasót:

Szerelmes leveleket, vallomásokat, szakítóleveleket a legutányosabb drom fogalmaz és másol a maga nemében egyedülálló műintézet. Személyes értekezés naponta...

Utána a pontos cím: ucca és házszám, emelet és ajtó. A címet nem írjuk ki, mert nem akarunk reklámot csinálni a zagrebi Szerelm és Szakítás-lebonyolító r. t.-nek, amely előnyös feltételek mellett gyártja az égő vallomásokat épüget, mint a melankolikus tónusú bucsuzósorokat.

Mindamelllett a fenti apróhirdetés megérdemel egy kis figyelmet és egy megállóhelyet, ha csak feltételeket is. Ékes és minden másnál eklatánsabb bizonyítéka annak, hogy kommercializálódunk hálá Istennek, minden téren.

Hamisítatlan »egykor és most.«

Egykor a szerelmes ifju, ha írni akart az istennőnek, tintát és könnyen rágható tollszárat szerzett be, szíve vérebe mártotta pennáját és ha minden jól ment, estétől-hajnalig szerencsésen megszülte az episztolát, amely hivatva volt lángoló érzelmét hiven tolmácsolni. Ha viszont szakítani akart a nővel, ugyancsak visszavonult, ugyancsak elkoplatott egy pár tollszárat, de maga gyártotta meg azt a keserű bucsulevelet. Nem ékeskedett idegen töltőtollakkal.

És talán így is volt rendjén.

Ma?

Ma a szerelmes ifju egyszerűen felmászik a harmadik emeletre, lefizeti a takszát, slágvortokban bemozdítja a szerelem jelenlegi állását, rövid történelmi visszaillesztést vet az érzélem keletkezésére és tízenöt percen belül már a kezében is van a gondosan fogalmazott és cégjelzéstelen papírra gépelt, szabályos szerelmeslevél. A részvénytársaság, amelynek pompásan hegyakörölt tisztviselői kara, írógépei, fogalmazói és segéd-fogalmazói vannak, a szerelemben nem ismer tréfát. Olyan égő vallomásokat szerkeszt össze a terminusra, hogy az már direkt tűzveszélyes. Tudnak fájdalmasan szakítani, hogy a címzettnek a meghatótságtól a könnyei potyogjanak. Rend, pontosság és megbízhatóság a műintézet üzleti elvei. Szabott árak, pfix fix, használt árut nem vesznek vissza, viszont a meg nem felelt kívánatra becseserlik. Drámai kitérések, eredeti hasonlatokkal és szárnyaló metaforákkal darabonkint tíz dinár, boldogtalanság ecsetelése több színben tízenöt dinár, öngyilkossággal való szenvedélyes fenyegetőzés színes kopffal, megállapodás szerint.

Amikor pedig idáig érünk, tüstént meg kell állapítani, hogy a zagrebi vallomásszerkesztőség valóban hűzgapótló működést fejt ki. Mindenki olyan színben tűnhet fel szíve választottja előtt, amilyenben csak akar. Lehet tépelődő, magányos lélek, kiélt reuó, voltairéi gunyolódó, féltékeny donjuán, vagy érzékeny amorózó, díszabás szerint. A szabólegény freudi alapon hódíthatja meg a babáját, a szakács költői hasonlatokkal főzhet és a katona olyan körmondatokban ostromol, amilyenekben csak akar.

Zsenálás ötlet. Kár, hogy pénzt fogadnak el érte.

Kár, hogy nem csinálják meg — szerelemből. (de, jó.)

— Menetrendkonferencia Beogradban. Tekintettel a január hó 17-én Beogradban, a vasúti vezérigazgatóságnál tartandó menetrendértekezletre, a szuboticei Lloyd újhól felhívja tagjait, hogy észrevételeiket és javaslataikat legkésőbb e hó 13-ig (vasárnapig) juttassák el a Lloyd titkári hivatalához.

— Gyászmisze Szubotícán Nikolajevics Nikolaj nagyherceg lelki üdvéért. A szuboticei és palicsi orosz kolónia közli, hogy Nikolajevics Nikolaj, az elhunyt orosz nagyherceg lelkiüdvéért január 11-én délután fél hétkor a pravoszláv templomban gyászmisét tartanak.

— Be kell nyújtani a forgalmi adóvallomásokot. A szuboticei pénzügyigazgatóság felhívja a forgalmi adó fizetésre kötelezett kereskedőket és vállalatokat, amelyek évi forgalma meghaladta a 360.000 dinárt, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat tekintet nélkül ezek forgalmának összegére, hogy legkésőbb február 9-ig nyújtsák be a prijavát a pénzügyigazgatósághoz, mert ezeknek alapján fogják kivetni a múlt évre szóló forgalmi adót. Ezeket a prijavákat akkor is be kell terjeszteni, ha a kereskedő negyedévenként a befizetés alkalmával bejelentette a negyedévi forgalom összegét. A szükséges nyomtatványokat Szubotícán a Mamuzsics könyvkereskedésben lehet kapni.

— Lanyha a vrsaci borpiac. Vrsacról jelentik: A vrsaci borpiac még mindig igen lanyha és a külföldi érdeklődése gyengébb, mint valaha. Csehszlovákia a fehér borért 1.80 dinárt, a vöröset 2 dinárt ígér. A helyi érdeklődése is gyenge. A vrsaci borárak állása a következő: Fehér bor 8—10 és fél maligánig 2—3 dinár literenként, 10 és fél maligánig 3—3.50 dinár. Othello 10—11 maligánig 2.25—2.75 dinár. Kadarka 9 és fél tíz és fél maligánig 2.5—3 dinár. Fajborok 4—5 dinárig. A magas beviteli vámok miatt Jugoszlávia elvesztette az ausztriai és csehszlovákiai valamint a németországi piacait.

— Birósági kinevezések. Novisadról jelentik: Az igazságügyminiszter dr. Mojics Száva építésügyi minisztériumi gyakornokot a novisadri felebbviteli bírósághoz jegyzővé nevezte ki. Az új jegyző pénteken foglalta el hivatalát. — Sztojkovics Borivoj pancsevői törvényszéki bírót a pancsevői kerületi törvényszékhez helyettes vizsgálóbíróvá nevezte ki az igazságügyminiszter.

— Új tanácsbeosztás a beeskereki törvényszéken. Beeskerekről jelentik: Bunics Iván törvényszéki elnök az 1929. évre új tanácsbeosztást rendelt el, amelyre nézve most adta ki határozatát. Az új tanácsbeosztás szerint az elsőfoku polgári tanácsnak, amely polgári, kereskedelmi, váltó és csődügyeket tárgyal, elnöke Bunics Iván törvényszéki elnök, helyettese Markovics Borivoj, jegyző Podgradszki Iván. A polgári felebbezítési tanács elnöke dr. Balla Emil törvényszéki bíró, tagjai Draskovics Milán és Nikolics Gyóka, jegyző dr. Aszadajics Luka. Felfolyamodási ügyek referense Markovics Borivoj. Egyes bíró által tárgyalandó polgári polgári ügyek előadója, Markovics Borivoj, Nikolics Gyóka, Betjarevics Kruniszlav, Brankovics István törvényszéki bírók. Kereskedelmi ügyek referense Brankovics Stevan, csődügyek referense dr. Balla Emil. Válpörök tanácselnöke Markovics Borivoj, a tanács tagjai Maszlovicszki Vladimir és Draskovics Milán. A kisajátítási ügyek referense Nikolics Gyóka. Az elsőfoku büntetőtanács elnöke Bunics Iván törvényszéki elnök, tanácsstagok Dragojlovics Dragoljub, Betyarevics Kruniszlav, Brankovics Stevan és dr. Balla Emil. A második számú büntetőtanács elnöke Pejovics Velimir, tagjai Betyarevics Bruniszlav és Brankovics Stevan. Kiskoruak büntetőtanácsának elnöke Bunics Iván, tagjai dr. Balla Emil és Markovics Borivoj. Vizsgálóbíró Maszlovicszki Vladimir, helyettese Pejovics Velimir. A vádtanács elnöke Bunics Iván, helyettese dr. Balla Emil, tanácsstagok Brankovics Stevan, Dragojlovics Dragoljub. Büntető felebbeviteli tanács elnöke Bunics Iván, helyettese dr. Balla Emil, tanácsstagok Pejovics Velimir és Dragojlovics Dragoljub. Fegyelmi tanács elnöke Bunics Iván, tagjai Pejovics Velimir és Nikolics Gyóka. Közjegyzői tanács elnöke Bunics Iván, tagjai Pejovics Velimir és Nikolics Gyóka.

— Beeskerek város idegenforgalma 1928-ban. Beeskerekről jelentik: A beeskereki rendőrség elkészítette a beeskereki idegenforgalmi kimutatást az elmúlt 1928-ik évről. A rendőrség az elmúlt év folyamán 1757 utlevelet látta meg, ennyien utaztak tehát külföldre Beeskerekről. Magyarországból 540, Romániából 362-en, Csehszlovákiából 132, Ausztriából 83, Németországból 37, Bulgáriából 35, Egyesült Államokból 22, Olaszországból 6, Angliából 5, Kinából 4, Hollandiából 3, Lengyelországból 2, Belgiumból 2, Franciaországból 2, Kanadából 1, Svájcban 1, összesen 1232 külföldi utas érkezett Beeskerekre.

— Az egyházi vagyon visszaadását követelik a pravoszláv lelkészek. Vrsacról jelentik: A görögkeleti lelkészek Radoncs Milarion metropolita elnöke alatt gyűlést tartottak Vrsacon. A lelkészgyűlés egyhangú határozatot hozott, amely szerint követelik, hogy a népiszkolákban a vallástant a lelkészek tanítsák, továbbá követelik az egyházi vagyonok visszaadását.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett egy szarajevói törvényszéki bíró. Szarajevóból jelentik: Szerdán reggel a szarajevói kerületi törvényszéken levő hivatali szobájában a takarítónő átlétezt halálútkkal, holtan találta meg Todorovics Brankó szarajevói törvényszéki bírót. A holttest mellett a földön hevert a revolver. Az öngyilkosságról nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes rendőrorvos és rendőrkapitány szállt ki a tragédia színhelyére. Az iróasztalon három bucsulevelet találtak. Egyet édesanyjához, egyet feleségéhez, egyet pedig a rendőrséghez címzett az életunt bírót. A levelekben Todorovics azt írja, hogy már évek óta gyógyíthatatlan ideggyógyászati kórozza és emiatt vált meg az élettől.

— Egy kereskedelmi akadémiái tanár tragikus halála. Szkopljéből jelentik: Pisics Brankó, a szkopljei kereskedelmi akadémia tanára szerdán tért vissza Prirenből, ahol hozzátartozói körében a pravoszláv karácsonyi ünnepeket töltötte. Amikor a prizreni vonat befutott a szkopljei állomásra, a tanár nem várta meg, míg a vonat megállt, hanem podgyászával együtt leugrott a még mozgásban levő kocsirol. Az ugrás olyan szerencsétlen volt, hogy Pisics elesett és a kerek alá került, amelyek mindkét lábát lemetsztették. A szerencsétlenül járt tanárt haldokolva szállították be a szkopljei kórházba, ahol nyomban műtétet hajtottak végre rajta, azonban az operáció sem segített és Pisics néhány óra múlva meghalt. A tragikus véget ért tanár halála városszerte nagy részvétet kellett.

Ne hagyja magát lebeszélni!

Ragaszkodjék a PYRAM növényi pasztához!

Minden jobb üzlet tartja

— Josephine Baker Varsóban sem léphet fel, Varsóól jelentik: Josephine Baker és egy varsói színház között tárgyalások indultak meg abban az irányban, hogy a fekete sztár vendégzerepeljen a lengyel fővárosban. Már aláírták a szerződést, a színház kitézte a vendégfellépés idejét, amikor a hatóságok váratlan közbelépése megakadályozta a fellépést. A varsói hatóságok azzal okolták meg a betiltást, hogy Josephine Baker mindentűt botrányt okozott és minden városban, ahol fellépett, több-kevésbé tüntettek ellene. Így tehát nem engedhetik meg azt, hogy Varsóban is rendezvények történjenek.

— Kinevezték a parabutyi képviselőtestület tagjait. Noviszadról jelentik: A belügyminisztérium rendelete alapján az odzsacii főszolgabíró felfüggesztette a parabutyi községi képviselőtestületet és egy másik végzéssel ugyanazt kinevezték.

— A kommunizmus életésért letartóztatott egy szrbóbráni nyomdász. Noviszadról jelentik: A szrbóbráni csendőrség letartóztatta Strecsevics Pájó nyomdászt, aki az egyik korcsmában a kommunizmust élte. Beszállították a noviszadi ügyészségre.

— Megakadályozták a végrehajtó kötelessége teljesítésében. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényeszk csütörtökön nyolc-nyolc napi elzárásra ítélte Hemlinger Józsefet, fiát, valamint Hemlinger Évát, mert a végrehajtót, aki foglalni ment hozzájuk, megakadályozták kötelessége teljesítésében.

A visszatartó izüi csukamájolaj helyett ma már kizárólag

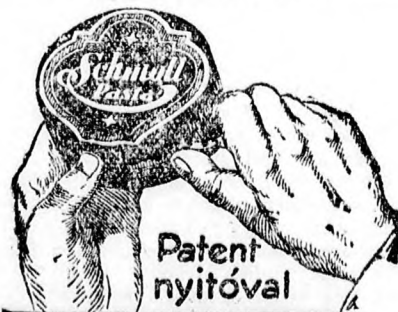
JEMALT

adható, mert ez nem más, mint egy jóízű por, amely szárazon és tejbe keverve is beadható a gyermekeknek. A Jemalt Dr. Wanderszke malta kivonatból származóan 30 százalék csukamáj hozzáadásával készül és a legjobb szer azoknak, akik a közbülső csukamáj nem törik vagy anélkül maják bevenni. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában kis dobozzal 25 dinárért és nagy dobozzal 42 dinárért.

— Öngyilkos esendőrkaplár, Beogradból jelentik: Bogojevics Djura esendőrkaplár, aki a tetovói esendőrőrsnél teljesített szolgálatot, csütörtökön éjjel szolgálati revolverrel fűbe ölte magát és azonnal meghalt. Bogojevics szerelmi bánatában követte el tettet.

— Megayítás előtt az új zagrebi rádióállomás. Zagreből jelentik: A Velika Gorica mellett épülő új rádióállomás csaknem teljesen készen áll. Az állomás forgalmát telefon útján a zagrebi főpostahivatalból fogják irányítani. Ott veszik fel és közbesítik ki a feladott és érkezett rádiósüggönyöket. Az új adóállomást nem fogják ünnepélyes keretek között átadni a forgalomnak és csak a sajtó útján értesít majd a postaigazgatóság a közönséget a megnyitás megtörténtéről.

Kezdődő érzemeszesedésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést gyorsan és enyhe módon megszünteti. A gyakorlati orvostudomány vezetési a »Ferenc József« vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez a szívbetegséknél is szabályozza a gyomor- és bélműködést, aminek következtében az ellenállóképeség fokozódik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Patent nyitóval

Schmoll-Pasta

50 év óta a legjobb cipőcrém

SZÍNHÁZ

Miért bukott meg a Testőr reprize?

Molnár Testőrje megbukott a Vigszínházi reprizen. A bukás okait Molnár az ő jellegzetes módjában így adta elő az Otthonban:

— A repriz napján doktor Verpeléti kormányfőtanácsos a borbélyhoz rohan. Borotválás után a borbély így szól:

— Kész, méltóságos uram.

A kormányfőtanácsos idegesen ragadja meg a karját:

— Ez kész magának? Még három szál szőr van a balfülem mögött!

A borbély kikorrigálja a hibát, aztán megkérdi:

— Mért olyan faksznis ma, méltóságos uram?

— Mért a Molnár premierre megyek — jelentette ki a kormányfőtanácsos.

Más, Kovácsné telefonál a szabónőjének:

— Mennyi értékű gyöngy van a ruhámon?

— Hatszáz pengő árú...

— Tegyen rá még ötszáz pengőért — rendelkezik Kovácsné — Molnár premierre megyek!

Más, az Erzsébet körüli kereskedő már fél hatkor hazamegy az alkalmazottait.

— Mi lelte magát? — csudálkozik a szomszédja.

— Molnár premierre megyek!

Este háromnegyed nyolckor kigyulnak a Vigszínház csillárjai, fényárban uszik a színház, telt ház, elegáns közönség a Molnár ciklus második darabjának a bemutatóján és kiderül, hogy egész Budapest készült az előadásra. Csak épen hat ember nem. A szereplők...

KÖZGAZDASÁG

Gazdák zsebnaptára 1929. évre. Csinos, igazán zsebbevaló naptárt adott ki előfizetőinek A Munka gazdasági hetilap. Ebben a vaskos naptárban a kalendáriumi és előjegyzési részen kívül a tudnivalók egész tárházát találja az olvasó. A naptár tetszetős vászonkötésben és fűzve is megjelent. A naptárt a nem előfizetők is megkaphatják A Munka kiadóhivatalánál (Szuboticán, Kujaza Mihaila ul. 2.) a fűzött példányt 10 dinárért, a kötött példányt 15 dinárért.

A petrovaradni vagyonszűrés megvásárolta a gróf Chot k-fője futaki és eszevici erdősegeket. A petrovaradni vagyonszűrés január negyedikén tartotta meg ezévi rendes közgyűlést, amelyen a folyó ügyeken kívül a vagyonszűrés elhatározta, hogy a néhai gróf Chotek Rezső-fője, most ögróf Palavichini Sándor tulajdonát képezett futaki és eszevici erdősegeket 17.5 millió dinárért megveszi. A megvásárolt erdősegek nagyrésze tűzgy, a többi része hűk, fehér hűk és nyárja. A vagyonszűrés a vételárát három részletben fizeti meg, és pedig az erdőügyi minisztérium jóváhagyása után 7 millió, ezév december elsején 3 millió, és a hátralékos 7.5 millió 1930. április 30-án.

A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara vezetői ülése. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara választmánya csütörtökön renki villi ülést tartott, amelyen a folyó ügyek elintézése után a kamara választmánya elhatározta, hogy alapabályzatérő jogánál fogva agrárpolitikai kérdések tanulmányozására különleges szakbizottságot alakít, amelybe a kamara területén levő mezőgazdasági szervezetek képviselőin kívül ismert mezőgazdasági szakembereket fog beleválasztani, hogy ez a szakbizottság a vajdasági mezőgazdaságpolitikai kérdéseket tanulmányozza. A szakbizottság összeállítása rövidesen megtörténik és működését hamarosan megkezd. A kamara választmánya azután az új adótörvény alapján a foglalkozási, kereseti és háziövedelemadó kivétő bizottságba a maga részéről delegálta, a gyáriparosok részéről rendes tagnak Falh Gyula noviszadi malomtulajdonost, helyettesül Kramer Gyula noviszadi gyáros, az iparosok részéről rendes tagnak Jovanovics Péra nyomdatulajdonost, a kamara alelnökét, helyettesül Csabay Henrik noviszadi szabómestert, a kereskedők részéről rendes tagnak Lszies Sztankó noviszadi kereskedőt, helyettesül Popov Milán noviszadi kereskedőt. A kamarának joga volna a szubotica vasutigazgatóság kebelében működő közlekedési tanácsba hat

tagot delegálni, de három tag delegálásának jogát átengedte, még pedig kettőt a becskeréki és egyet az oszjeki kamarának. A kamara a közlekedési tanácsba beválasztotta dr. Pavlovics Milost, a szubotica Lloyd titkárát, volt szubotica vasutigazgatósági osztályfőnököt, továbbá Krajevics Gyula noviszadi kereskedőt és Račes György szombori kereskedőt, a kamara fűszerkereskedő szekciójának elnökét. A zagrebi kamara viszont a zagrebi vasutigazgatóság kebelében levő közlekedési tanácsban egy helyet önként átengedett a noviszadi kamarának és arra a kamara választmánya Krajevics Gyula noviszadi kereskedőt választotta meg.

Gyapottermelés Montenegroban. Az elmúlt évben Montenegroban gyapottermeléssel kísérleteztek. A kísérletek kielégítő eredménnyel jártak. A jövőben a földművelésügyi minisztérium fog gondoskodni arról, hogy a termelőre alkalmas montenegrói vidékeket megfelelő magokkal ellássák.

Üzletlenn a komlópiac. Noviszadról jelentik: Az elmúlt héten a petrováci komlópiacra igen szűk keretek közt mozgott a forgalom, noha a külföldi számlára egyáltalán nem történtek vásárlások, csak egy külföldi sörgyár vásárolt 100 métermázsát 800—1000 dinár árban száz kilónként. Az utóbbi időben a belöldi sörgyárak nagyobb érdeklődést tanúsítanak belöldi komló iránt. A gyárak megbízottai közvetlenül a termelőkről szerzik be szükségleteiket.

Nyolc nappal meghosszabbították Noviszadon a fűszerkereskedők italmérsi jogosultságát. Noviszadról jelentik: A noviszadi fűszerkereskedők szerdán ülést tartottak. Az ülésen ismét azzal a rendelettel foglalkoztak, amely szerint a fűszerkereskedőknek ez év január 12-ikétől tilos italokat kíméni és elhatározták, hogy újabb lépéseket tesznek a rendelet hatálytalanságára, vagy legalább is hosszabb ideig való kitolása ellen, míg meglevő készleteiket eladják. A noviszadi fűszerkereskedők csütörtökön nagyobb küldöttséget menesztettek Mihaldzics Sztanoje rendőrfőkapitányhoz, aki míg az ügyben felsőbb helyen intézkedés nem történik, január 20-ig engedélyezte a kereskedőknek az italmérsést. A kereskedők pénteken küldöttséget menesztettek Vildovics Antun bácskai tartományi főispánhoz is, akit intervencióra fognak kérni.

SPORT

Február 17-ikén kezdődnek Szuboticán az elsőosztályu bajnoki mérkőzések

A szubotica alszövetség intézőbizottsága szerdán este tartott ülésén a JNS utasítására kisorsolta a szubotica elsőosztályu csapatok bajnoki mérkőzéseit. A tavaszi szezon ezek szerint február 17-én kezdődik Szuboticán és program szerint április 7-ikén már be is fejezik a mérkőzéseket.

A vidék és a szubotica II. osztály mérkőzéseit csak később fogják kisorsolni, miután az ő mérkőzéseik nincsenek határidőhöz kötve.

A bajnoki meccsek sorsolása a következő:

Február 17. (Sport—Zsak-pálya.) SzAND—SzMTC, ZsAK—Villanytelep.

Február 24. (SzAND-pálya.) Bácska—ZsAK, Sport—Villanytelep.

Március 3. (Sport—ZsAK-pálya.) Bácska—Sport, ZsAK—SzMTC.

Március 10. (SzAND-pálya.) Bácska—SzMTC, SzAND—Villanytelep.

Március 17. (Bácska-pálya.) Bácska—SzAND.

Március 24. (SzAND-pálya.) SzAND—ZsAK, SzMTC—Sport.

Március 31. (Bácska-pálya.) SzAND—Sport, Villanytelep—SzMTC.

Április 7. (Bácska-pálya.) Bácska—Villanytelep, Sport—ZsAK.

Serlegzőntő mérkőzés Noviszadon. Noviszadról jelentik: Vasárnap kerül eldöntésre a noviszadi labdarugókerület karácsonyi és újévi serlegmérkőzése, amikor is az elsőosztályu Vojvodina és a Nak kerülnek egymással szembe, hogy eldöntsék a serleg sorsát. A serlegnek a Nak a védője. A mérkőzés iránt sportkörökben nagy érdeklődés mutatkozik, mert a két csapat találkozása mindig igen izgalmas mérkőzésekben nyilvánult meg.

LEA VIZ

kiváló hatású speciális szesz pattanások és miteszerek ellen, valamint kigyógyítja a zsíros és tág poruszarcból. Ara pontos használati utasítással 60.— dinár. Készíti és postán utánvétellel átvételezték.

LEA KOZMETIKA

Beograd, Knez Mihajlova 18 III. Telefon 45—46

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmegeyi Napló részére

Molnár Sz. Vince könyvkereskedése vesz fel.

Most van itt az alkalom!

Sok ezer vevőnknek fizettünk már ki nagy nyereményeket!

ÖN IS NYERHET!

Az állami osztálysorsjáték 17. sorsjátékának első osztályának húzása január 15-én kezdődik 1 kettős egész 200 din., egész sorsjegy 100 din., fél sorsjegy 50 din., negyedsorsjegy 25 din.

Postaköltséget 200 dináros rendelésnél nem számítunk 200 dináron aluli rendelésnél postaköltség 2 dinár

Lepedát és Jovánovics

a Vajdaság elismerten legszerencsésebb és legnagyobb sorsjegy főelárusítók

Telefon 214 Subotica Telefon 214

Rendeljen Ön is azonnal sorsjegyet!

Önálló szerb-magyar-német levelező, mérlegképes könyvelő többévi irólavezetési gyakorlat, megjelölés **állást keres** Ajánlatokat „Perfekt” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja

Kisebbségi fűszerüzlet-b rendezés pulatokkal **olcsón eladó** Sugár Manó Subotica

A legnagyobb suboticei kölcsönkönyvtárban Strossmayerova 16, Huspiac 25 dinár havi előfizetésért naponta cserélhet és 4000 kötet magyar, német, szerb és francia könyv közt válogathat

Weitzenfeld és Társa

Telefonszám 192 Subotica Városi bérpalota

Óriási vásárlás futószőnyegekben, Hologramban és kárplatos cikkekben. — Nagy újság Vásár és maradek elárúsítása gyári áron

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: **Dr. VÉCSEI JENŐNÉ**

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépségápolás gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffin terápia

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

NARANCS

citrom, mandarin, füge, datolya, mazsola, maroni, jánoskenyér és mindenféle **déligyümölcs** viszonteladók részére legolcsóbban beszerezhető **Ceizler Károly cénel Subotica**

OTTOMÁNOK

zsávolj áthuzattal . . . **550 din.**
butorszövet áthuzattal . . . **700 din.**
gobelinszövet . . . **900 din.**
mokett áthuzattal . . . **1000 din.**

Patent fotelek butorszövet áthuzattal . . . **1000 din.**
gobelinuzattal . . . **1400 din.**
mokethuzattal . . . **1700 din.**

Bőr KLUBGARNITURÁK 4500 din.

Szalón stibutor aranyozva, sárga selyemmel áthuzva, 4 karosszék, dívány és szék **15.000 din.**

GYURA RUBLEK, BEOGRAD

Makenzijeva 39 — Telefon 32-10

TÁRCA
Falu bolondja

Irta: **Karlócai**

Hallottátok-e már az »ébresztő« falun? Láttátok-e a két hajnal biborpalástját, amint a kelő nap maga körött buzza a fekete rónák széléről?... Zuggott-e már füleitekben a kis templom nagy harangjának első csendítése... a gulyás ostorának koppantós csördítése és a kondás tülkének hosszas mély bődulása? — A falu reggeli szinfóniája ez.

Egy ilyen reggeli ébresztő kergette ki odujából Jóska-t is, hogy szokása szerint benyargolja a falu nagy uccáját és egyet-egyet nyeriteseu vagy kukorikoljon esetleg mekegjen a meg-megnyíló ablakok előtt. Régi szokása volt ez a szerencsétlennek, csak a falu csendes bolondja. Sohasem hántott senkit, csak megállt néha a nyitva felejtett ajtó előtt és addig utánozott valamilyen állati hangot, míg az udvarból adakozó kéz feljő nem nyújtott egy darabka kenyéret vagy ételmaradékot, mert mást nem vett el — a pénzt meg egyenesen eldobta, irtóztott tőle.

Már is majszolt egy karaj kalácsot, ünnepek után ilyen is akad alamizsnaként mozdatlan markában és ugrálva cikázott a házorok mellett. Különösen jó kedvében lehetett. Vendégnek sietett, mint minden nap reggelen. Át ugrált-bugrált a falu egyik széléről az ő odujából a másik szélére, ahol földbe vajt kalyijában húzódott meg az öreg János bácsi, vagy ahogy a faluban ismertek: a Jani kódis. Az öreg éppen kopott, rongyait szellőztette az őszi napsütésben, mikor elébe ugrott a Jóska és egy nagyot, vidámat nyerített, mint egy üdvözlés képpen, hogy ime itt újból a reggel — és én is itt vagyok.

A mogorva koldus, bár szerette Jóska-t, hiszen akaratlan társa volt a sorsban, minden szavában szidta, korholta. Néha-néha, azt híven, hogy iót eseteledik csendre szorított a viháncoló bolondot és mesélt neki az égiek kiengesztelő, igazságos megváltásáról és a földiek förtelmes büneiről. A bolond ilyenkor különös melázó bamba, kancsal nézéssel tergette szét zavaros fejében a beszűrődő mese értelmese fonálát. A »Jani kódis« pedig mesélt... mesélt az Istenről, aki hófehér szakállal, bajusszal — végtelen

őregség jéleiben — igazat meglátó jóságos szemekkel tekint szét a földön, az angyalokról, kik patyolat ruhákban úde imádattal szállódnak az Ur trónja körül, a szentekről, a menyelken lakó egyetlen igazság dicsőséges voltáról. A rusnya, fekete, szurkos ördögökről a földiek rémeiről, a lángoló pokol hazug, kapzsi, bűnök bűnöző fejedelmiről. (A szegény bolond azóta minden feketében járó embert ördög barátjának tartott s ijedt röfögéssel kerülte ki őket, ha a véletlen az útjába sodorta).

Az öreg ember éppen a korholását kezdte, szidással szorította le a bolond jó kedvét, mert csak aztán lehetett Jóska-ival valahog beszélni, ha az előbb megfélemlítve lekuporodott a korhadó fa ajtó kopott küszöbére.

— Jani he, álmodtam hi-hi-hi-hö-hö-hö — szót fölfelé csalogva vidám vigyorgással a bolond, csak Janinak hívta az ősz koldust, bár az öreg apia is lehetne az idejére.

No mond e' te bolond micsoda motoszkált okatlan koponyádban — kérde az öreg János koldus, elővéve ócska tarisznyáját, — hogy falhassanak együtt, kettesben jobbjú a szárny kenyér is. Bicskájával avas szalonját szel a darab kenyér mellé. Jóska-t is künálja és figyel a szóra.

Ha-ha-ha-he-he-he... koponyádban... kukorik... fönn jártam, ott fönt... — moecosk ujjával az égre bökdösött... az angyal galambocskák között. Galamboknak hívta az angyalokat, mert festett képeken hosszú szárnyakkal látta repülni őket, mint a templom tornyában fészkelő fehér galambokat. — Voltam az Isten hácsinál s onnan néztem le a falura... he-he-he-mek-mek-mek, de furcsa volt a menyország kapujában... Lenni éppen temetésre kísérték. A fehér kőröszittel szemben, a piac téren, azon a szép vasrácsos kapun fordult ki a sok nyíha-ha-ha... fekete ló... kukoriku... tollas fejekkel. Egyik kezemen nines annyj ujjam, amennyi buzza a cifrán faragott, csillogó, üveg szekeret... láttam... alig bírta el a terhet... olyan nehéz lehetett az. Hi-hi-hi... nem kísérté senki...

Bolond vagy Jóska, rosszul álmodtad azt, amit magad is láttál ébren, velem együtt — mordult rá az öreg — három pap is ment vele és a sok rokon meg ismerős, majdnem az egész falu ott volt...

Nem volt ott senki... álmodtam... hi-hi-hi... röf-röf-röf... csupa vörös köd volt körülöttem... vér... vér... lángok... piros tűz... és piros vér... sok-

sok fényes dinár csillámlott a vérben... s benne rusnya fekete, szurkos ördög fejedelem furdözött s tüzes ostorával pattintva hajtotta a cifra szekeret meg az iha-ha-ha, nyehe-he... fekete lovakat. Az égen az Isten-bácsi nagyon haragudott...

Mán ugy igaz — beszélt szinte önmagának az öreg koldus — a vén Stranyek, mert azt temették éppen tegnap, ő lakott a fehér keresztrel szemben, piac terére nézett a vasrácsos kapuja kényelmes portájának — a vén Stranyek kapzsi is, fősvény is volt, szíve is érzéketlen köből lehetett, de hát imádság hangzott érte két templomban is egyszerre, tömjén füstölgött még a sirboltjában is három pap kezéből... Bolond vagy Jóska, nem jól álmodtad ezt he...

Mek-mek-mek-hi-hi-hi — éccaka álmodtam... álmodtam... még álmodtam... akasztott leányról... Borbála leányról...

Azt is tegnap földelték el. — Egy legény miatt pusztította el magát kócmadzagon — morfondírozott a bolond beszédjébe most már az öreg is — pedig a szerencsétlen templomos jámbor volt, mint egy igazi jó lélek, ő adott legszívesebben valamicskét, ha a falu szélén, viskójuk előtt kéregetett János bá, pedig nékik is szükösben akadt a ház körül. A szegény igazabban érez a nyomorhoz mint a duskálódó. Hej — Borbála-Borbála! Szerelmes szívvel hitelt adott a legény szavának oszián meg történt a... baj, hisz valamennyien Isten kezében vagyunk és senki sem ismeri az ő rendelkezéseit. Ugy vitték ki a szerencsétlent kézen, karókon. Még kocsi se' akadt, hogy ki vigye. A temetőben is csak a szélén kapott helyet, egyetlen bűnért, mert szeretett...

Hi-hi-hi szeretett — kapta el a szót Jóska — Isten bácsi is szeretett, nevetett nem haragudott, hi-hi-hi... álmodtam, angyalgalambocskák röpöködtek körül a deszkakoporsót... nem volt vér sehol... se dinár... se tűz... ördög se volt... he-he-he.

Pedig még he se szentelték szegénykét... a bűnőshöz nem jött ki pap — simult fenszóval a sző közé az öreg koldus.

De szentelték... hi-hi-hi Isten bácsitól szállt előbe a »jó ember«. (Igy hívta Jóska az Isten hitének ápoló szolgálót). »Jó ember« jött elől utánna Borbála s körötte angyalgalambocskák... és az Isten bácsi mosolygott feljük. He-he-he-hi-hi-hi-mek-mek-mek, mekegett a bolond s hirtelen fölugorva elrohant, a hívős reggeli szélben neki a határnak. Boldog hittel bolond fejében.

NYILT-TÉR

Ingatlan árverés

Néhai Bachrach Miksa tulajdonát képező és a noviszadi 2157. számú betétben felvett Futoški put 25. szám alatti házhely a noviszadi járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság által

1929. évi január hó 30-ikán délelőtt 10 órakor a telekkönyvi irodában nyilvános árverésen eladásra kerül. 214

Könnyítések a magyar vízumok beszerzésénél

A budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vízumot szerezní, mert az utasok magyar vízum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vízumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vízumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos helyegyzővel ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademia, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS. vidéki kereskedelmi tesületeknél és

Szabotican: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoslavia, Pašičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes.

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsopolai Takarékpénztár.

Veliki Bečkerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár.

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, **Szenta:** Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Velika Kikinda: Centralna Stedionica.

Oszijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank. **Cakovec:** Horvát Általános Hitelbank, Hoffmann Elemér

Noviszad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási Iroda, Merkurbank, Lusztig Bank.

Kula: Hitelbank.

Odzsacl: Takarékpénztár.

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda, Deutsche Gewerbe-Genossenschaft.

Varazdin: Horvát Általános Hitelbank.

Murszka Szubota: Prekmurska Banka.

Ada: Leszámitolóbank.

Az apatiní lárds részére Berlekovich Sándor újságíró Apatin.

Szari Becej: Népbank, Potiska Banka.

Novi Becej: Általános Hitelbank.

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje.

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik.

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vízum Budapesten 50%-os kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és gyógykezelőket szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vízum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál illetve a beogradi m. kir. Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztályánál (Beograd, Palata Akademia, Jakšičeva ul. 2.) 50% engedménnyel előzetesen is beszerzhető.

Fenti vízumkedvezmények az esetre érvényesíthetők, ha az utas a beutazás és kiutazás napjait is beleszámítva, összesen legalább 3 napot tölt Magyarországon. Minden megkezdett nap egésznek számít. Azok az utasok, akik 3 napnál kevesebb ideig tartózkodnak Magyarországon, a határon való kilépésnél a fél vízumdíjat utánfizetik.

Fűszerüzlet-berendezés

mérlegek, mák-, fűszer- és festékdarálók, tartályok, üvegek, ládák
eladók

J. PETROVIĆ, SUBOTICA

RÁDIÓT
egyévi részletfizetésre is kaphat nálunk.
Kérje az R6 árjegyzékünket és eladási feltételeinket
RÁDIÓBLAZSEK
Beograd, Jakšičeva ul. 11. Tel. 41-85

Csak a maga
Qualitásának
köszöni a
Merima Gyermekek Szappan
hogy az ország
legkeresettebb
szappana

MERIMA 1839

Házitanító-nevelőnek

ajánkozik legjobb családból való, harmincéves, volt főgimnáziumi szuplens I-IV osztályos gyermek(ek) mellé. Szerb, német, magyar és kezdőknek zongora, esetleg házititkári vagy irodai tevékenységgel kapcsolatban.

Megkereséseket 216 szám alatt a kiadóhivatal továbbítja.

216

UTAZÓT KERES

gyári vállalat Bánát, Bácska, Baranya részére, aki a fűszer- és csomagoló-kereskedésben jól be van vezetve. Csak megbízható első erő jön figyelembe. Levelek „Gyár” jelegre a kiadóhivatalba kértnek. 180

A BŰVÖS TALLÉR

▲ „BÁCSMEGYEI NAPLÓ” EREDETI REGÉNYE
Irta: Somlay Károly 35

A palota körül az angolkert sem hiányozhat. Sikkantyu, bakszakáll, gyalogbodza diszlik mellette és egy öreg égerfa, amelyik forró nyaratszakán naptízés ellen szolgál.

Hupuci tehát mindenféleképpen meg lett volna elégedve a helyzettel, de ott lakott mellette egy terebélyes bükkben az *Odu szellem*. Valami rémes az, libabőrös lesz az ember háta, mikor a láthatatlan szellem elkiáltja: Kriü... köü... hüühü!

A szigeten nagynéha megforduló pápaszemes ur, — aki respegővegen szokta nézni a levegőben bandázó gémekeket, — azt mondja ugyan, hogy a kiabáló szellem valójában nem is szellem, hanem feketeharkály. Dehát az ilyen tudományos urnak nyulháton szalad az esze; vagy pedig könyökében van a sütnivalója. Az ilyen még a nádirigót is fülemilének nézi.

Ha valaki kíváncsi, hogy miből él ez a kapa-kasza kerülő naplopó: hát erre is meg lehet felelni. Gém-, kőcsag- és darutollakat gyűjt; Ezeket bodzafából készült tokba teszi, elviszi Pestre, ahol jó áron eladja. A vöcsök puha, fehér tollán is kapnak, mert ebből meg gyönyörű nyusztprémet lehet csinálni. Aztán hála a jószágos Istennek, hogy fájást is plántál némely ember derekába; mert ezek fényes ezüstpénzt adnak a piócáért. Ezekből az ocsmány vérengzőkből pedig akár boglyát lehetne rakni a Csicsószigeten.

Aztán gyékényekből és vesszőből télen kosarakat fonogat. Ha úgy hozza a sora: ró-

kát is lő, vidrát is. Ezeknek a gereznáját is megveszik a városban a szücsök. Ámbár a puskával nem tanácsos itt handabandázni; mert a lövésre néha előjön a *Vizi-ember*, akitől pedig az Isten örizzen minden jótételeket. A *Vizilörpék*-kel már más az eset; ezektől nem kell félni, mert az öklömmel szörnyeket a darvak leöldösisik.

A halszárogatás is hoz valamit a konyhára. Az ember a pendelyhálóval megbogarássza a vizet, a halat kétfelé hasítja, hánscból készült kötelen kiszárogatja, aztán pénzé teszi.

Az Isten a tudója, hogy minde me paradicsomkerti boldogságok élvezetében még sincsen Hupuci egészen megelégedve a sorsával. Mert ha meg volna elégedve, nem dallozgatná gyakorta, hogy:

*Jaj de bánom, hogy én pákásszá lettem,
A gémecke' ily nagy szerződést tettem.
Elhattam az asszonyomat, házamat,
A Tiszáva' adtam össze magamat...*

Hát mégis igaz, hogy nem jó az embernek egyedül élni. Vagyis nem tökéletes az ember egymagában, fehérnép nélkül.

Valamennyire homályos, hogy miért lakik ezen az emberi sorsokból kikapcsolódott szigeten. Akár az északi, vagy a déli sarkon a bálnák, tengeri elefántok és pingvinek között, akár itt a Csicsószigeten a gémekek között.

Bizonyos alkalommal a Lebukiban gányókkal italozgatott. Borközi állapotban véletlenül kicsuszott a száján, hogy valamikor juhász volt a nyírségi Kurgánhalmok tövében. Aztán közbejött valami. Ezért a valamiért őt esztendőig hallgatta a lipótvári falak között, az elevenen eltemetettek sírjában a Kárpátokon fogamzott szelek dondorgását. Talán csikó-, vagy tinólopásért; vagy tán fehérnép miatt küldött valakit kampönyéllel Szent Mihá' lován a másvilágra: az

nem jött világosságra. Az ilyen időt töltött ember, aki az élet messzeségéből érkezett, nem eresztí hosszúlere a szavát.

Valamelyik reggel csak látja ám Hupuci, hogy a sziget déli végén három tutaj horgonyoz. Hát horgonyozzék. Estefelé aztán mégis csak csiklandozta a kíváncsiság, hogy miféle balsorsvetre halandókat dobott az ő országára a végzet. Néhánszáz gögös, slepp dereglye, bődönhajó, halászbárka, tutaj és egyéb vizenjáró alkalmatosság haladt már el a Csicsósziget mellett, de eddig egynek se jutott eszébe, hogy itt kikössön. Mit akar hát itt a három tutaj?

Kezébe vette a baltát, rápöfentett a kis kancapírapra, aztán elindult. Hamarosan oda is ért a déli sarokhoz.

Nagyon meglepte, amit látott. Egy ponyvasátor előtt két férfi, egy idősecske és egy fiatal guggolt és rőzséből tüzet élesztettek. A gunyájuk után itélve, rusznyákok lehettek. A sátorba három nő ült a szénán; kettő jócskán ifjú, a harmadikon meglátszott, hogy kenyere javát már megette. Az idős asszony és az egyik fiatal nő, — talán még leány, — bojtoskatrincákat és sokszínű fejkendőket viseltek. A másik fiatal nő haja kontyba volt kötve; ezen olyan ruha volt, a milyen a Tiszavidéken szokásos. Mindhármán kompérát hámoztak.

— Jóestét. Mire végzik atyafiak? — köszönti a rusznyákokat Hupuci.

— Hát csak ugy... Cigány maga, vagy miféle származék? — válaszolt az idősebbik.

— Cigány ám a... Aszalt szilvát főztem annak a süri levéllel kenekedtem be, mert így nem lep el az embert a szunyograj. Hát ebből is láthatja, hogy nem vagyok cigány. Valamint hogy talán maguk se cigányok, ámbár a hajuk keveset különbözik a teknővájó olájcigány hosszú hajától.

(Polyt. köv.)

Hogyan vásárolhat
olesón elsőrendű árut?

Erről úgy győződhet meg, ha a Mamuzsics-féle könyv-, papír-, írószér-, gramofon- és lemezkereskedésében vásárol, ahol esetleg

ajándékba kaphat egy gramofont tiz lemezzel

LIFKA

Csütörtöktől — Vasárnapig

A hét diadalmas eseménye!

Anna Karenina

Tolsztoj Leó gróf világhírű regénye és szindarabja után

— Anyukám,
drága anyukám
... tudtam, hogy
visszajössz ...

Anna . . . Greta Garbo
Vronskij . John Gilbert
Szerjozsa . . . Philippe de Lacy

Elővételi pénztár Telefon 8—87. sz.
Eredeti orosz zene

Ne vegyen

OPEL-automobilt
amig nem látta a
8/40 PS hathengeres
1929-es modellt
amely már megérkezett

Alacsony ár
Gyönyörű alak
Legtökéletesebb szerkezet
Kis benzinfogyasztás
A német ipar remekműve

Prospektusokat ingyen küld
OPEL - ZAGREB - ILICA 73

Az új 4/16 PS négyülős Opel-kocsi 100 km-re 6 liter benzint fogyaszt
Bánati képviselő **Dr. Perisics Z. Veliki Bečkerek**
13751

Alulírott cég 1929. január 21.-től kezdődőleg január 25.-ig a világhírű Massey-Harris „WALLIS” traktor előnyeinek és konstrukciójának ismertetése céljából gyári szerelő közreműködésével

ingyenes traktortanfolyamot

rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Egyben közöljük, hogy a novisadi Findeisen Gusztáv és Társa cég képviselőjét visszaadtuk és az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T., Budapest, valamint a fenti traktor képviselőjét a sombori, apatini, odzaci és kulai járásokra direkte átvettük.

PILLER & Co., SOMBOR (Szerb templommal szemben)

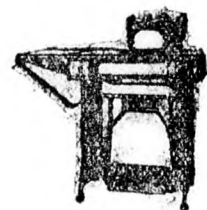
Kérjen a cséplőgépekről és traktorokról prospektust
13766

R Á D I Ó
TELEFUNKEN
BALTIC

GRAMOFON
COLUMBIA
THALIA

VARRÓGÉP
DÜRKOPP
MINERVA

és az összes kellékek előnyös részletfizetésre is!

Szakszerű kiszolgálás!

Jól szortírozott raktár!

Központi gyári lerakat:

S. Ad. Engl, Subotica

Daničićev put 10

Palicsi-ut 10. szám

FIÓKLERAKATOK:

Subotica, Rudićeva ulica (Gyümölcs piac)
Zagreb, Gundulićeva ulica 8
Stari Bečej, Kralja Petra ulica 2
Vel. Kikinda, Karadjordjev trg (Budišin-ház)
Novisad, Express J. Horvat, Pašićeva ulica 19

Vel. Bečkerek, Armin Grünfeld i Drug,
kod Velikog mosta

Osiyek, Strossmayerova ulica 3 } Aleksander
Vinkovci, Kumičićeva ulica 21 } Eger i Drug
Vukovar, Daničićev trg 2 }

Képviseletek az ország minden részében

LIFKA-MOZI

Csütörtök—vasárnapig
Az évad nagy eseménye!

Anna Karenina

Tolstoj Leó gróf regénye után

Vronszkij JOHN GILBERT

Anna GRETA GARBO

Szerjezsza Philipp de Lacy

Karenin Geord Fawcett

Rendes helyárak! Orosz zene!

Piukovits József

szőlőbirtokos

Subotica, Jelašićeva ul. 4.

Saját termésű kezelet borai árát
leszállította

Nemes kadarka litero 6 dinár

Fehér asztali bor 7

Ó-bor 1927-es 8

Ó-bor 1928-os 10

Kis üstön fölt saját főzésű pálinkái olcsó árban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek
kivéve másra számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csek felhívásokat jelölés területek továbbítottak.
Kérdések-tudásba vételre szívesen válaszolunk.

I-a teavaj

60.- dinár

teffel, tejszín és

uradalmi tej

valamint bel- és

külföldi sajtok

kaphatók.

Viszontelárusítók-

nak árengedmény!

Gulyás tejcsarnok

Subotica, Conen-palota

(Huspiac)

Minden típusu
autót szak-
szarfeu javít

Arnold, Subotica

Pošta soka ul. 8 és

Radakova ul. 7

Használt szögépet (kvecg)

keresek megvételre. Bánov

Lajos hentes. Bačka Topola

jól akarja magát érezni?

Otthon tölti az ünnepeket és vendégeket vár?

Rendeljen egy reklámlátát a
Kraljevbregei Pezsgőgyártól!

A reklámlátá tartalma:

2 üveg Reverence Kraljevbregei pezsgő

1 üveg Cognac Eau de Vie

3 üveg Kraljevbregei Riesling

ára

250 dinár

postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Olcsó árak Olcsó árak
Divatos Izléeses
Tartós Elegáns

Allandó nagy rakár a
legmodernebb saját ke-
szítésű cipőkből
Kulna mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárny-szálló mellett

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap

A FEHÉR TIGRIS

Amikor az ég és víz találkozik

Főszereplők:

JOHN BARYMORE
DOLORES COSTELLO

TEJCSARNOK

jól bevezetett vevő: örrel

Subotica legforgalmasabb

helyén, havi 4-5000 dinár

tiszta jövedelemmel, elköl-

tőzés miatt eladó.

Azonnal átvehető. Szüksége: tőke cca 25.000 dinár.

Cím a kiadóban

FOGLALKOZÁS

Keresek vizsgázott éves
kovács-gépeszt, aki a trak-
torhoz is ért. Fizetés meg-
egyezős szerint. Budisin
Gyura, Velika Kikinda. 281

Gazda, földművesiskolát
végzett, három nyelven be-
szól, nagy gyakorlattal, áll-
lást keres. Ripcező-traffic,
Bačka Topola. 222

Képviseleteket elfogad Kolb
Fereskedelmi ügynőség
Novisad, Apolló-udvar 19. 235

Magas jutalék. Minden na-
gyobb városban keresünk
jutalékos eladónkat, egy
cikk bevált módszer sze-
rinti eladására. Női kere-
set 100 dinár. Csinos nők
jelentkezzenek. Leveleket
Postafiók 144 Novisad to-
vábbít. 230

Kiszolgáló leány felvéte-
lik Sudár cukrásznál. 197

Fiatalkorú és tanonc,
azonnali beépítése keres-
tetik, Futó István pékmes-
ter, Gubogyár közelében. 178

Aelteres Fräulein, geprüfte
Kindergärtnerin, mit Ja-
hreszeugnissen, sucht Stel-
le zu Kindern per sofort.
Adresse unter Tüchtlig, in
der Administration 213

Házvesztő, közepkoru,
aki már ilyen minőségben
müködött, állást keres. —
Vidékre is elmenne. Meg-
kereséseket a noviszadi ki-
adóba kér. 124

Intelligens fiatal ember,
nős, volt kereskedő, bármily-
en állást keres, lehető-
leg raktárnoki állást, mi-
után teljesen garanciáká-
pes. Cím a kiadóban. 80

Aloxa nyakkendőipar tíz
dinárért fordítja ki nyak-
kendőjét. 12069

VÉTEL-ELADÁS

Szalagfűrészgép, 4 HP vil-
lanymotor eladó Jagodinska
ulica 4. 221

Faszertergőpad, üzemhaj-
tásos eladó Jagodinska uli-
ca 4. 223

Könyvkötészetű felszere-
lést keres megvételre
nyomdávállalat. Ajánla-
totkat 14. szám alatt Rádió
Reklám Jugoslavia, Subo-
tica, továbbít. 220

5 HP Hofherr-Schranz-félc
gyári magánjáró, láncos,
54 collos cséplővel, gyári
elevátorral, teljesen jókar-
ban, 5 éves és egy 4 luku
kukoricamorzsoló Hofherr-
3 és 1/2 HP Juvel-motorral
eladó. 122

Nagy 21-es dupla henger-
szék olcsón eladó. Buzo-
gány Lajos, Bačko Petro-
voselo. 227

Jókarban levő használt fa-
szerüzletnek megfelelő üz-
leti berendezést vennék.
Csován János Sveti Mi-
hajjo (Bánát). 210

Szabóműhely-berendezés el-
adó. Jelašićeva ulica 4. 172

Eladó 2 sikszita, 2 triór, 3
centrifugálszita, 3 cilin-
der, különféle csiga, Eppler
és Mihok, Vel. Beckerek
Bajzina 22. 83

Szentán (Keviben) 13 és fél
lanc föld tanyával együtt
eladó. Sándor Mátyás, Ke-
vi-pusztá. 13803

Motor egy 250 HP, két drb
100 HP és két drb 80 HP
mind szivóóra átdolgozva,
üzemben megtekinthető,
generátorokkal, vagy anélkül
is eladó. Stevan Crkvenja-
kov, Stari Bečej. 130

Angol szővelek, finom mi-
nőség és bétésárak olcsón
eladó. Jelašićeva ul. 4. 171

"Dama" Divatszalon Subotica

TOLSTOJEVA ULICA 21. SZ.